

N° 5 MAI 2012 hind 2.20 €

muusika

TALLINN
MUSIC
WEEK

Eesti puhkpilli- ja
lööpillimängijate
konkurss

"Mees La Manchast"
Rahvusoper
Estonias

Kadri
Voorand

Muusika

10

Üllatused!
Kingitused!

ERSO korraldatud kontserdid märts-juuli 2012.

Ajakirja Muusika lugejatele on kõik ERSO korraldatud kontserdid 15% soodsamad.

Pakkumine kehtib kuni 05.07.2012.

Soodustus kehtib Piletilevist ostes, sisestades sooduskoodi: muusika

KEVADPÜHITSUS

R, 9.03.2012 kell 19,
Estonia kontserdisaal
Debussy. "Kevadised ringmängud"
Bernstein. Serenaad viiulile ja
orkestrile
Stravinski. Ballett "Kevadpühitus"
Sandis Steinbergs (viul), ERSO,
dirigent **OLARI ELTS**

TULILIND

R, 16.03.2012 kell 19,
Estonia kontserdisaal
Pacius. Avamäng ooperile
"Kuningas Karli jahiretk"
Šostakovitš. Viulukontsert nr 1
Stravinski. Ballett "Tulilind"
Anna-Liisa Bezrodny (viul), ERSO,
dirigent **MIKK MURDVEE**

EESTI MUUSIKA PÄEVAD

R, 23.03.2012 kell 19,
Estonia kontserdisaal
Eesti heliloojate uudislooming
Iris Vesik (vokaal), Ansambel U.,
Rein Rannap, ERSO, dirigent **RISTO
JOOST**

PASSACAGLIA

R, 13.04.2012 kell 19,
Estonia kontserdisaal
Vasks. "Viatore" (*Hommage à Arvo
Pärt*)
Pärt. "Concerto Piccolo teemale
B-A-C-H" ja "Kui Bach oleks
mesilasi pidanud"
Bach/Stokowski. "Passakalja ja
fuuga"
Sibelius. Sümfonia nr 1
Indrek Vau (trompet), ERSO,
dirigent **DANIEL RAISKIN**

LAUL METSADEST

R, 20.04.2012 kell 19,
Estonia kontserdisaal
Šostakovitš. Kantaat "Meie kodu-
maa kohal särab päike"
Oratoorium "Laul metsadest"
Poeem "Stepan Razini hukkamine"
Konstantin Andrejev (tenor),
Aleksi Tanovitski (bass),
Eesti Kontsertkoor, ERSO,
dirigent **PAAVO JÄRVI**

PIANISSIMO

N, 26.04.2012 kell 19,
Estonia kontserdisaal
Scharwenka. Klaverikontsert nr 4
Brahms. Sümfonia nr 3
Aleksandr Markovitš (klaver), ERSO,
dirigent **NEEME JÄRVI**

HOOAJA LÖPPKONSERT. IMPERAATOR

R, 4.05.2012 kell 19,
Estonia kontserdisaal
Beethoven. Klaverikontsert nr 5
"Imperaator"
Brahms. Sümfonia nr 4
Kalle Randalu (klaver), ERSO,
dirigent **NEEME JÄRVI**

SUUR SUVINE KOHTUMINE

SÕBRAD
N, 05.07.2012 kell 20,
Estonia kontserdisaal
ERSO, dirigent **NEEME JÄRVI**
Kontserdi patroon: Eesti Vabariigi
president Toomas Hendrik Ilves

ÜLLATUS-
KONSERT!

JUBILATE - ERSO 85. juubelile pühendatud sari

MEISTRIKLASS - meistriteosed parimas esituses

SAAGA - põneva tausta ja süžeeaga teosed

CONCERTO - suurepärased solistid, atraktiivsed instrumentaal-
kontserdid

Piletid on müügil Estonia kontserdisaali kassas, Piletimaailma ja
Piletilevi müügikohtades üle Eesti ning Internetis
www.piletimaailm.com ja www.piletilevi.ee.
Täpsem info: www.erso.ee ja telefonil 614 7788

5/2012

Kevadkuudel toimus Eestis ja Eesti lähipiirkonnas põnevaid sündmusi. Kõigest ei jõua kahjuks siinses lühikeses eessõnas rääkida, kuid tõstaksin neist esile ühe, Soome Rahvusooperis 20. aprillil esietendunud uue ooperi. Selleks oli eesti helilooja Jüri Reinvere "Puhastus", mis põhineb soome menukirjaniku Sofi Oksaneni samanimelisel romaanil. Esimestest kiirelt ilmunud kajastustest võib lugeda, et helilooja on ooperi kirjutanud poetiliseks helimaailma ja teatrit siduvaks teoseks ning et hämmeldunud publik vaikis pika hetke enne aplodeerimist. Ooperi lähem käsitus ilmub edaspidistes Muusika numbrites.

Muusika mainumbris aga peitub taas kingitus. Selle leidmiseks heitke pilk ajakirja esikaane siseküljele.

Ia Rimmel

Peatoimetaja **Ia Rimmel** ia@ema.edu.ee
Toimetaja **Kristina Kõrver** kristina@ema.edu.ee
Toimetaja **Joosep Sang** joosep@ema.edu.ee
Turundusjuht **Herje Tamm** herje@ema.edu.ee
Kujundaja **Ande Kaalep** ande.kaalep@gmail.com
Keeletoimetaja **Kulla Sisask**

Rahastaja EV Kultuuriministerium
Ajakirja ilmumist toetab Eesti Kultuurkapital
Väljaandja SA Kultuurileht
Voorimehe 9, 10146 Tallinn

Toimetuse kolleegjum: Eesti Muusikanõukogu juhatus
Toimetus: Roosikrantsi 11, II korrus, tuba 256, Tallinn 10119
Toimetuse telefon **6 416 016**
Kodulehekülj: **www.ajakirimumusika.ee**
Trükitud **Pajo trükikojas**
Pärnu mnt. 58, Sindi linn, 86703 Pärnumaa
ISSN 1406-9466
© Eesti Muusikanõukogu

Tellimine: AS Express Post
Maakri 23A, 10145 Tallinn
Tel 617 7717, www.tellimine.ee
Tellimisindeks 00679
Otsekorraldus **1,47** eurot number
Aastatellimus **20,50** eurot
Muusikaõpetajatele ja -õpilastele aastatellimise soodushind 16 eurot.
Soodushind kehtib ka pensionil olevatele muusikaõpetajatele.
Tellimine: ia@ema.edu.ee,
herje@ema.edu.ee,
6 416 016, 55 56 18 94

Muusika
10
Üllatused!
Kingitused!

Kadri Voorand
FOTO KARIN TÖNISBERG

KAVA

KES?

2 Joosep Sang. Muusikas on tähtis olla aus, avatud ja isiklik. Intervjuu Kadri Voorannaga

UUDISEID MAAILMAST

9 Nele-Eva Steinfeld, Ivo Heinloo. Muusika-uudiseid maailmast

MUUSIKA

14 Jürgen Rooste. Külmal kivitrepil. Jazzpoees

TÄHT

15 Lauri Sommer. Nukruse muutja. Mark Kozelek

BÄND

17 Margus Haav. Viis aastat organiseeritud segadust. Ansambel Paabel

PILK

19 Marje Ingel. Kahe ja poole päeva sisse surutud muusikanädal. Tallinn Music Week
23 Aare Tool. 55 noore interpreedi muusikalistest äratundmishetkedest. Eesti puhkpilli- ja löökpillimängijate konkurss 2012

MULJE

26 Joosep Sang. Regilaul kui aardekirst. Ulrike Kochi filmist "Regilaul"
28 Virve Normet. Meelelahutuslavastuse filosoofiaotsing kui donkihhotelik enesepettus? Mitch Leigh' muusikali "Mees La Manchast" lavastusest Rahvusooper Estonias

UUDISEID EESTIST

30 Muusikauudiseid Eestist

PLAAT

37 Heliplaatide tutvustus

PILL

39 Krista Citra Joonas. *Bansuri*

muusika

FOTO KARIN TÖNISBERG

Muusikas on tähtis olla aus, avatud ja isiklik

Intervjuu Kadri Voorannaga

JOOSEP SANG

Kadri Voorand on vaatamata oma noorele eale juba õppinud ja esinenud meil ja kaugemal ning võitnud igal pool tunnustust kui muusik, kes täidab oma hääle ning magnetismiga ükskõik kui suure lava. Tõepoolest, arvukate noorte eesti lauljataride seast paistab ta välja juba küpse kunstnikuna, kes ei lase end kellelgi lükata ega tõmmata ning kena naeratusega mikrofoni taha laulma sättida, vaid otsustab kõige vajaliku üle ise – loob muusika, leiab sõnad, teeb arranžeringud, valib pillimehed. Voorand on võitnud auhindu ning on nii kriitikute kui ka kolleegide lemmik. Ta on virtuoosne improvisaator, ekspres-

siivne, sageli isegi teatraalne esineja ja innukas eestvedaja, olgu siis tegemist mõne tema juhitud instrumentaalan-sambliga või kodumaise vokaalansamblijazzi uuele tasemele viinud sekstetiga Estonian Voices. Olles vaid 23-aastane, töötab Kadri Voorand juba ka õppejõuna Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias.

Kadri Vooranna elu on kiire ja kirev, täis proove, kontserte ja stuudiotööd. Selline hõivatus on kahtlemata õnnistuseks igale muusikule, eriti jazzmuusikule, kelle kuulajate ring on nii Eestis kui ka rahvusvaheliselt paratamatult ahtam kui peavooluartistide oma. Kiirusest kammitsetud, toimus järgnev vestlus elektroonilise pingpongi teel.

Paljude jaoks ilmusid sa Eesti jazzlauljate sekka võrdlemisi ootamatult. Milline on sinu muusikutee olnud?

Olen muusika sees kasvanud. Võib ka ütelda nii, et muusika on algusest peale olnud minu kõige truum sõber, on tänini. Me võime kahekesi käia maagilistes kohtades, kus keegi ei saa segada.

Pisikesest peale löin kaasa ema juhitas Lahemaa rahvamuusikute ansambelis, küll laulja, tantsija kui ka pillimängijana. Kõik esinemised leidsid aset vabas vormis ja olid pigem rahvapeod. Enne kooliminekut alustasin klaveriõpinguid, mis kestsid pea keskkooli viimaste aastateni. Rahvamuusikaansambelis kujunes minu pilliks viiul, mida mängisin algusest peale tunde järgi, peaaesjalikult ise õppides. Mingil põhjusel ei lubanud ema mul kunagi meeloodiat mängida, vaid ikka midagi selle ümber või taustaks. Kõik see sündis kõrva järgi. Võib-olla oligi see minu esimene ja väga tugev kokkupuude improviseerimisega.

Neiuks sirmumisest saati olen olnud muusikuna pigem iseteadlik ning stiililised valikud pole seetõttu eales lähtunud juhendaja, ema ega kellegi kolmanda soovist või eelistustest. Selle poolest olen olnud liigagi põikpäine, mistõttu on jäänud proovimata mitmed populaarsed laulukonkursid ja ettelaulmised muusikalides osalemiseks. Muusikali vastu tundsin huvi küll, aga ju oli kirg ja huvi kõige muu vastu siiski suurem.

Sind saadab tööpoolest üsna iseteadliku muusiku kuvand. Kas artistlik iseseisvus, see, et sa komponeerid ja arranžeerid oma lood ise, kirjutad tekstid ja juhid ansamblit, on sul veres?

Minus pole kunagi puudunud äärmiselt tugev tung ennast muusikas väljendada. Olla muusikat luues ja esitades aus, avatud ja isiklik on ainus viis, mida südames õigeks pean. Mängulise ja improviseeriva lähenemise juures tähendab see riski, mis pakub mulle pinget. Ju on minu muusika rohkem või vähem sellise idee tulemus.

Et siis ikkagi eelkõige tung end muusikas võimalikult ehedalt teostada. Sul pole eesmärki teistest teadlikult (ja isegi kunstlikult) erineda, sa ei tegele oma artisti-imago lihvimisega, nagu teevad vähemasti laias maailmas aina sagedamini ka jazzlauljad?

Usun, et püüd teistest erineda päädib enamasti millegi sootuks igavama ja näotumaga. Muutused peavad tulema seestpoolt, väline nii-öelda omapäraseks ehtimine ei anna tulemust ega kannu ka vajalikku elavat energiat, mis on emotsionaalse info sillaks kuulaja ja muusiku vahel.

Mida on sulle andnud õppimine ja esinemine välismaal?

Tutvusi, uusi perspektiive, rohkem teadlikust selle muusikavaldkonna toimimisest Eestist väljaspool ning, mis peamine, julgust musitseerida antud hetkes ja nende vahenditega, mis on parasjagu võimalikud. Teha seda kohe, mitte kaugemas tulevikus, sest sa ei pruugi neid inimesi, seda publikut rohkem kohata. Ma ei mõtle siinkohal kõige korruga välja käimist, vaid üldist kohalolekut hetkes.

Oled küllap lähedalt näinud välismaiseid tippmuusikuid – kontsertidel, töötubades, lavapartneritena. Mis on neis sellist,

Kristjan Randalu.
pianist ja ansamblikaaslane.

Kadri on õigel ajal õiges kohas – eriti just muusikas. Temaga on muusika esikohal, temaga on hea midagi sisuliselt arendada. Sellele lisandub veel siiras ja avatud suhtlemine publikuga, mis ei jäta kedagi ükskõikseks. Kadri on tõeline loovmuusik, kellel on oma nägemus ja arusaam kõikidest elementidest, mitte ainult laulmisest.

mida Eesti noortel (ja mitte ainult noortel) muusikuteel pole?

Olen ju isegi noor eesti muusik. Usun, et meil on olemas kõik maailma tippudele omane, millega välja tulla, aga võib-olla just eestlasele omaselt ei julgeta seda alati teha. Mitte iga kord ei järgne esimesele kohtumisele "õhtut kõrtsis, mis siis lõpuks hinges pakitsenu valla päästab". Nii võibki juhtuda, et publik jääb sellest edasi lükatud isikulisest ja ausast avaldusest alatiseks ilma.

Kes on need muusikud, kelle kuulamisest sa kunagi ei väsi? Kellelt oled kõige rohkem õppinud?

Ma ei julgeks ühtainust esile tuua. Küll aga tean täiesti kindlalt, et loodushäältest ei väsi ma kunagi. Erinevate rahvaste pärimusmuusika saadab mind lapsepõlvest saati, tekitab peaaegu alati mingi hea olemise. See on tõenäoliselt seotud lõbusate üritustega lapsepõlves, mis olid enamasti pärimusmuusika-peod või festivalid.

Kas Eesti on hea kultuurikeskkond jazzmuusikule tegutsemiseks?

Mulle meeldib Eesti uendustele avatud keskkond, see on muusika tervisele hea. Samuti on nii väikesel maal lihtsam asju ise korraldada, sest vajalikud kontaktid võivad olla vaid ühe-kahe lüli kaugusel, jazz aga on just see valdkond, kus tuleb ise palju korraldada.

Muusika on algusest peale olnud minu kõige truum sõber, on tänini.

Festivalil "Popkomm".

FOTO ARNO WICHMANN

Tänapäeval on moes rääkida, et kõik piirid ja normid on kadunud, ka muusikas. Kas sulle on tähtis määratleda end jazzmuusikuna? Hüppad sa meelega või isegi hea meelega üle jazzipiiride?

Mida aeg edasi, seda vähem püüan mingitesse piiridesse sobituda. Loon ja teen seda, mis tundub südame järgi õige, ning selle, mis žanri see tulemus kuulub, määratleb keegi kolmas, kes näiteks albumi poes ühele või teisele riiulile asetama peab. Minu jaoks on aina vähem oluline üldse stiili määratleda. Nii ehk naa tehakse täna rohkem piiridest väljunud muusikat, mille lähtepunktiks on pigem kombinatsioon.

Töötad ka juba õpetajana. Kes on need noored (jazz)lauljad, keda peaks tulevikus teraselt tähele panema?

Praegu EMTAs jazzitüdeerivad lauljad on kõik väga suure potentsiaaliga. Oma hea sõbra ja ühtlasi õpilase Maria Väliga teen juba koostööd ansambelis Estonian Voices. Teda iseloomustab just nimelt hea jazzitunnetus.

Meie vanema põlvkonna lauljad on intervjuudes ja eravestlustes sageli öelnud, et tänapäeva noored ei oska enam "õigesti" laulda, kuritarvitavad oma häält, laulavad ebaloomulikult. On

Tanel Ruben.

trummar, ansamblikaaslane ja Kadri Vooranna endine õpetaja.

Minu koostöö Kadriga on olnud väga loomingu- ja tulemusrikas. Laval on ta võrratu energiapommitaja. Temas kui inimeses näen ma boheemluse värve, aktiivselt kaasagset kunstnikku ja müügiguru. Kahtlemata on ta kirkas muusika looja ning esitaja, kellesuguseid leidub vähe. Iseloomustavaid detailikilde jaguks pikemakski loeteluks...

Festivalil "IdeeJazz" koos Virgo Sillamaaga.

FOTO KALEV INTS

isegi öeldud, et enam ei osata stiilselt svingi või bossanoovat esitada. Mida sa neile vastaksid?

Kindlasti on tänapäeval palju noori, kes kasutavad head tehnikat, aga lauljaid on üldse "pildil" rohkem, mistõttu on ka enam ebaõnnestujaid. Samuti on muutunud maitsed ja eelistused tämbri osas. Uued trendid võivad tervisliku häälekasutuse poole püüeldes osutada tehniliselt kordi keerukamaks kui eales varem ja seetõttu kohtab rohkem ka kuritarvitatud häält.

On sul lauljana, aga ka õpetajana mingi kindel meetod, teadlik lähenemine sellele, kuidas vokaalimprovisatsiooni ja meloodiat kujundada, kuidas fraseerida? On sinu lähenemine pigem intuiitivne või analüütiline?

Asusin õpetama üsna hiljuti, mistõttu meetod kui selline on alles kujunemas. Mulle on oluline pakkuda õpilasele välja valik vahendeid ning ettekujutus analüüsist, mida oma ideede realiseerimise juures vaja võib minna.

Sul on kava, kus esitad oma laule eesti luuletajate tekstidele. Selline varem iseseisvalt ilmunud poeesia viisistamine on Eestis väga levinud, aga mujal maailmas, vähemasti ingliskeelses, üsna haruldane. Mis sa arvad, miks see nii on?

Seda on tegelikult ka mujal maailmas, lauljad on nii siin kui ka sealpool piiri palju luuletajate tekste kasutanud. Vahest pole nii suurel määral tekstidel improviseerimist, mis on minu trio üks peamisi jooni. Seda pole ka Eestis minule teada olevalt eriti viljeldud. Sõnas on tohutu inspireeriv jõud.

Mulle meeldib Eesti uuendustele avatud keskkond, see on muusika tervisele hea. Samuti on nii väiksel maal lihtsam asju ise korraldada, sest vajalikud kontaktid võivad olla vaid ühe-kahe lüli kaugusel.

Millised on sinu tulevikuplaanid ja unistused?

Kevadel ilmub album eesti luule kavaga, seda pean viimase aja suurimaks ettevõtmiseks, millele olen pühendanud palju head energiat, mõtteid ja aega. Uue kontseptsiooniga suurem bänd leiab esimese väljundi peatselt Belgias toimuval festivalil "Jazz Marathon", kus saavad kokku minu vana ja uus nägemus rütmisektsiooni ja saksofoniga ansamblist. Kui läheb hästi, saab ka Eesti publik seda gruppi juba sellel kevadel kuulda. Minu unistus on anda aina rohkem ja rohkem kontserte. Kuna Eestis jazzi armastavat publikut pikaks kontserdituuriks ei jätku, saab see juhtuda ainult välislavadele püüeldes. Väikesed edusammud selles suunas on juba tehtud, ent on tarvis teha veel palju tööd, samuti läheb vaja õnne. Kuid tundub, et liigun õiges suunas. Ja liikuda mulle meeldib.

Olla muusikat luues ja esitades aus, avatud ja isiklik on ainus viis, mida südames õigeks pean.

Missugused on su eesmärgid elus, loomingulised ja üldinimlikud?

See on keeruline küsimus, lihtsat ja lühidat vastust sellele pole... Armastada veelgi enam ja osata rohkem hetkes reageerida, nii muusikas kui ka elus üldse.

KADRI VOORAND SOOVITAB KUULATA

Dave Douglas, album "Charms of the Night Sky" (1997)

Dave Douglas on Ameerika trompetist, kelle looming on žanriliselt väga varieeruv.

"Charms of the Night Sky" on üks neid albumeid, mille olen korduvalt kuulamiseks välja otsinud.

Plaadipoes asetseks see ilmselt jazziriivil, kuid pigem on tegu kombinatsiooniga nii Ida- kui ka Kagu-Euroopa rahvamuusikast, jazzist ja klassikalisest muusikast, mida iseloomustavad minimalistlik ja õhuline kompositsioon, tugevad meloodiad ning mõjuva meloodilisusega improvisatsioon. Viimast tegurit hindan improvisatsioonilises muusikas vahest kõige enam. Mängustiil on peenetundeline ja maitsekas. Plaadi pealkiri viitab teatavale maagilisusele, mida see muusika minu arvates ka endas kannab. See on see miski, mis sünnib ausast energiast ja mida pean muusika juures üldiselt olulisimaks.

Billie Holiday, album "Lady in Satin" (1958)

Billie Holiday laulus kuuleb seda, kuidas kõlab hing laulja hääles. Emotsioonide edasiandmine ei saaks olla rohkem jõuline kui Holiday oskus kogetu muusikasse panna. Sellel albumil, mis on salvestatud aasta enne lauljatar surma, on hääles juba üsna selgesti kuulda füüsilist väsimust, kuid ka tunnet, jõulisemalt kui kunagi varem. Olles põgusalt tutvunud ka Holiday elulooga, tekib paratamatult küsimus, kas ilma päriseluloolise taustata on üldse võimalik muusikas sellise kergusega valu väljendada.

Lena Nymark & Dinosaur, album "A Little Crime" (2007)

Lena Nymark on tunnustatud norra lauljatar, flöödimängija ning saksofonist, kellega tutvusin 2007. aastal konkursil "Lady Summertime". Mõne aasta eest astus ta üles ka "Jazzkaarel". Tema puhul torkavad märgusõnadena pähe head ideed, julgus ja tohutu energia. Tundub, et muusikat luues ja esitades on muusikutele olnud lõbus. Elektrooniliste vahendite kasutamine hääle töötlemisel ei kõla sugugi ootuspäraselt, vaid aitab pigem kaasa lauljatar oma pärase ekspressiivsuse väljatoomisele. Kande roll on rütmil ja energial, pentsik sõnavara ja veider aktsent mõjuvad positiivselt, olulise terviku osana. Tegemine on pigem alternatiivse popmuusikaga, kuid tunda on ka hiphopi ja jazz mõju.

FOTO ANDREAS JUPITS

CANTA AL MAR FESTIVAL CORAL INTERNACIONAL

CALELLA/BARCELONA, SPAIN

11 - 21 OCTOBER

2012

- A new choir festival on the Spanish Mediterranean Coast combining vacation and passion
- Programmes can be individually arranged to suit your choir
- In close proximity to Barcelona and its world-famous sights
- Culinary highlight: Fiesta de la amistad – final ceremony with paella and sangria
- Friendship concerts in Caella's historic city centre which enchants visitors with its Catalan charm
- Competition for choirs of all kinds, offering additional categories such as Folklore, Musica Sacra, Pop and Jazz
- The most outstanding meeting place for choirs in 2012: Choirs can indulge in sun, sand, sea, singing and celebrating, as well as getting to know other nations and their traditions

AN INTERKULTUR EVENT

Scan QR code and
get more information

Further information:

www.interkultur.com

E-mail: mail@interkultur.com

Phone: +49 (0) 6403 - 956525

Tallinna Muusikakeskkooli kontserdid MAIS

12. mai kell 12.00

Estonia kontserdisaal

Kontsert "Südamega mängitud"

Esinevad **TMKK mudilaskoor, poistekoor, solistid ja ansamblid**

13. mai kell 17.30

Kadrioru loss

Abiturientide kontsert

19. mai kell 17.00

EMTA orelisaal

Esinevad **Toomas Nestori altviiliõpilased**

19. mai kell 19.00

EMTA orelisaal

Esinevad **Arvo Leiburi viiuliõpilased**

20. mai kell 12.00

EMTA orelisaal

Esinevad **Anu ja Toivo Nahkuri klaveriõpilased, Hanna-Liis Nahkuri viiuliõpilased**

26. mai kell 11.00

Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum

Sigrid Mutso (sopran), **Tuuri Viik** (metsosopran) ja **Piret Habak** (klaver)

26. mai kell 16.00

Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum

Esinevad **Jekaterina Rostovtseva klaveriõpilased**

www.tmkk.edu.ee
6576 004

TALLINNA
MUUSIKAKESKKOOL

NELE-EVA STEINFELD
muusikaajakirjanik

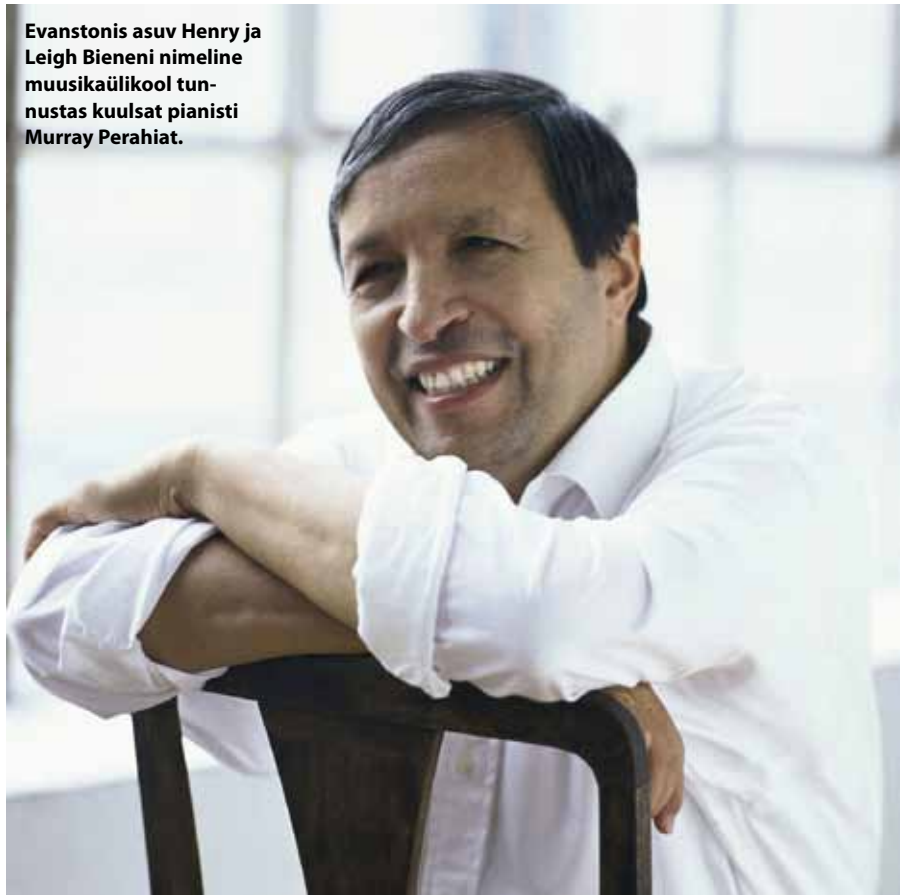
Saksamaal plaanitakse lõpetada kahe sümfooniaorkestri tegevus

Edela-Saksa Ringhääling ehk Südwest-rundfunk plaanib teha ulatuslikke rahalisi kärpeid, mis võivad viia kahe kõrgetasemelise sümfooniaorkestri tegevuse lõpetamiseni. Nendeks orkestriteks on Stuttgardi sümfooniaorkester ning Baden-Badeni ja Freiburgi sümfooniaorkester, mille edasine saatus otsustatakse lähiajal. Internetikeskkonnas levib petitsioon, millele on võimalik allikirja anda ja nende orkestrite eksisteerimist toetada. Praeguseks on oma hääle andnud juba üle 3000 inimese. Baden-Württembergi Muusikanõukogu on kategooriliselt selliste kultuurikärbete vastu. Ka Bundestagi president Norbert Lammert ei ole orkestrite tegevuse lõppemisega sugugi nõus. Tema sõnul üritaks Edela-Saksa Ringhääling hoida sel moel kokku just nende valdkondade pealt, mis ringhäälingu olemasolu õigustavad ja sellele sisu annavad. Saksamaa kultuuripoliitika kohta võtab sõna ka hiljuti avalikud esinemised lõpetanud maailmakuulus bassbariton Thomas Quasthoff. Ajakirjas Der Spiegel kirjutab Quasthoff ka rahvuslike teatrite sulgemise probleemist ning avaldab nõrdimust, et kõige selle juures ostab Saksamaa televisioon sisse suure raha eest kahtlase väärtusega meelelahutuslikke talendisasteid.

Preemia Murray Perahiale

Evanstonis asuv Henry ja Leigh Bieneni nimeline muusikaülikool andis pianist Murray Perahiale kõrge autasu, milleks on 50 000 dollari suurune Jean Gimbel Lane'i nimeline preemia. Bieneni-nimeline muusikakool lõi auhinna selleks, et tunnustada rahvusvaheliselt kõige väljapaistvamaid pianiste. Auhinda antakse välja iga kahe aasta tagant ja varasematel aastatel on selle preemia pälvinud Richard Goode, Stephen Hough ja Yefim Bronfman. Auhinna saajad veedavad tulevikus aastas paar nädalat nimetatud koolis, andes õpilastele meistriklasse ja esinevad ka soolokontserdiga. Murray Perahia on oma neljakümne tege-

Evanstonis asuv Henry ja Leigh Bieneni nimeline muusikaülikool tunnustas kuulsat pianisti Murray Perahiat.

vusaasta jooksul pälvinud mitmesuguseid auhindu, sealhulgas kaks Grammyt ja Kuninganna Elizabethi medali ning on välja andnud üle viiekümne heliplaadi. Tema 2010. aasta plaati Brahmsi loomingust peetakse üheks väljapaistvaimaks Brahmsi salvestuseks läbi aegade. Hiljuti alustas Murray Perahia ka Henle kirjastusele Beethoveni klaverisonaatide redaktsiooni tege- mist.

Stockhauseni ooper "Mittwoch" tuleb lavale suveolümpia linnas Londonis

Birminghami ooperikompanii kavatses tänavusel Londoni festivalil esmakordselt tuua lavale täies ulatuses Stockhauseni ooperi "Mittwoch" ("Mittwoch aus Licht" ehk ooper "Kolmapäev" tsüklilist "Valgus"). Tegemist on ühe ebatavalisema ooperiga

maailma muusikaajaloos, mis sisaldab kummalisi detaile. Näiteks peab ooperitenduse ajal lendama neli helikopterit, mille pardal musitseerivad omakorda neli keelpillikvarteti liiget. Kuigi seda ooperit on ka varem lavale toodud, ei ole helikoptereid teadaolevalt veel siiani kasutatud. Ooper kestab viis tundi ja selle täielikuks lavastamiseks on peale helikopterite vaja veel kahte koori, hulka soliste ja kahte esitussaali. Esmakordselt ajaloos plaanitakse kõiki neid komponente täies mahus kasutada. Stockhauseni ooperi ettekanne peaks Londonis toimuma 22. augustil ja kahtlemata on tegu Londoni olümpiamängudele pühendatud kultuurifestivali tähtsündmusega. Stockhauseni, kes 2007 aastal suri, jäi tervikversioon ooperist nägemata. Teos räägib sellest, et maailmas võiks valitseda globaalne inimestevaheline harmoonia, koostöövalmidus ja inimlikkus.

Helilooja Heiner Goebbels pälvis Ibseni preemia.

Heiner Goebbels pälvis Ibseni preemia

Saksa helilooja Heiner Goebbels pälvis maineka Ibseni preemia 450 000 dollarit. Eesti publik mäletab Goebbelsit kindlasti 2009. aastal toimunud NYFD-festivalilt, kui kanti ette Goebbelsi 2004. aastal valminud lavateos “Eraritjaritjaka”, mis oli helilooja kolmas koostöö suurepärase prantsuse näitleja André Wilmsiga. Päevikutel ja teistel kirjapanekutel põhinedes keskendus lavastus üksikindiviidi maailmatunnetusele; tegu oli multidimensioonilise seguga muusikast, kujutatavast kunstist, teatrist, videost ja kirjandusest.

Saksa helilooja ja lavastaja Heiner Goebbels on sündinud 1952. aastal ja ta on viimase aja üks enim rahvusvahelist tähelepanu pälvinud uuenduslike muusika ja teatri sünteesprojektide looja. Peamised Goebbelsi loominguga esitajad on Théâtre Vidy-Lausanne ja Frankfurdis tegutsev Ensemble Modern. Enamikku tema teostest on mängitud üle viiekümmend korra peaaegu kõigil Euroopa tähtsamatel festivalidel, samuti USAs, Jaapanis, Austraalias ja Singapuris. Suurema osa Goebbelsi loomingust on salvestanud plaadifirma ECM.

Poola Raadio koor lõpetab tegevuse

Poola Raadio koor võib majanduslikel põhjustel oma tegevuse lõpetada. Koor on üle kuuekümmend aastat vana ja selles laulab üle kolmekümmend inimest. Tegu on maineka kollektiiviga, mis on olnud Poola riigi kultuurisaadikuks terves maailmas. Koor on olnud ka paljude poola nüüdisheliloojate uudisteoste esmaesitaja, nende hulgas näiteks Górecki ja Penderecki. Ainus, kuid küllaltki ebatüüpiline võimalus, kuidas Poola Raadio koor võiks säilida on see, et Poola kultuuriministeerium, Poola Raadio ja valitsus leiaksid uue rahastamismudeli, et koor ei kuuluks enam ainuüksi Poola Raadio alluvusse.

Saksamaa keelpillikvartetid löid ametiühingu

Saksamaa kaksteist väljapaistvat keelpillikvartetti löid ametiühingu, mis toetaks nende õigusi ja teeks kontserdielu korraldamise lihtsamaks. Ühingusse kuuluvad näiteks sellised tunnustatud kvartetid nagu Artemis, Henschel, Leipzigi ja Mandelringi kvartetid. Ühingu loodi ka selleks, et toetust leiaksid väga noored kvartetikoosseisud, kes on alles rahvusvahelise muusikute al-

guses. Henscheli kvarteti liige Monika Henschel ütleb, et Saksamaa on väljapaistvate traditsioonidega muusikamaa, mis on andnud tugeva tööke maailma keelpillikvartetide ja kvartetidele kirjutatud muusika arengule. Tema sõnul on väljapaistvate olukord, kus viimasel ajal on lõpetanud oma tegevuse mitmed Saksamaa väljapaistvad kvartetid. Suureks probleemiks on see, et neil puuduvad korralikud baasid ja harjutusruumid, kus oleks võimalik kontserdireiside vahel proove teha. Olukorra parandamiseks püütakse kaasata muusikaülikooli, mis pakuksid kvartetidele harjutamisvõimalusi. Leipzigi kvarteti liige Matthias Moosdorf leiab, et kvartetide ametiühing aitaks kaasa ka kontserditasude ja salvestustingimuste-alastes läbirääkimistes.

Rolando Villazón lavastajaks

Mainekas Baden-Badeni festival andis teada, et tulevasel festivalil katsetab lavastajana kätt ei keegi muu kui kuulunud tenor Rolando Villazón ja seda Donizetti ooperiga “Armujook”. Villazón, kes tähistas hiljuti oma neljakümnendat sünnipäeva, on kutsunud Donizetti ooperi peaosadesse Miah Perssoni ja Ildebrando D’Arcangelo. Ooperi ettekannet Baden-Badeni festivalil juhatab Pablo Heras-Casado. See on Villazónil juba teine lavastus, tema debüüdiks oli Masenet’ ooperi “Werther” lavastus eelmisel aastal, mil Villazón naasis lavale ka lauljana pärast häälepaelte operatsiooni.

Aleksander Arutjunjan 1920–2012

28. märtsil lahkus Jerevanis 91-aastaselt armeenia legendaarne helilooja Aleksander Arutjunjan. Arutjunjan oli tegev nii pianisti kui heliloojana ja professor Jerevani Riiklikus Konservatooriumis. Tema teostest on rahvusvaheliselt kõige populaarsem 1950. aastast pärinev Trompetikontsert. Rahvusvahelise repertuaari on jõudnud veel mitmed teisedki Arutjunjani puhkpilliteosed. Arutjunjan oli loominguliselt tegev veel kuni möödunud aastani, mil tema sulest ilmus flöödikontsert. Arutjunjan sai hariduse Jerevani konservatooriumis, oli hiljem Armeenia Filharmoonia kunstiline juht ning tollase Nõukogude Liidu Heliloojate Liidu juhataja liige. Arutjunjani kuulsamate teoste hulka kuuluvad veel Sinfonieta keelpilliorkestrile 1966. aastast, mida Šostakovič nimetas suurepäraselt puhta helikeelega teoseks.

Tipptuulidaja Maxim Vengerov taas Wigmore Halli laval.

Leipzigigi Gewandhaus-orkestri peadirigent **Riccardo Chailly** loobus Salzburgi festivalil Richard Strauss'i ooperi "Ariadne Naxoselt" dirigeerimisest, sest arstid soovitasid tal südameprobleemide tõttu rohkem puhata. Riccardo Chailly asemel juhatab seda teost noor ja särav Daniel Harding.

5. aprillil esines Londonis **Wigmore Hall Live'i** sarjas viulidaja **Maxim Vengerov**, kes polnud selles saalis üles astunud juba peaaegu kakskümmend aastat. Esimest korda mängis Vengerov Wigmore Hallis 17-aastaselt. Viimati puhkas Vengerov viulimängust mitu aastat ja pühendus hoopis dirigeerimisele ja õpetamisele.

Maailma ühe esiorkestri **Viini Filharmoonikute** ridadest kavatsevad lahkuda kaks tromboonimängijat, üks neist soolotromboonimängija. Mängijad tunnevad, et töö sellises tipporkestris on liiga pingeline ja neil ei jää piisavalt aega oma pere jaoks. Inglise soolo-tromboonimängija on Viini Filharmoonikutes töötanud juba kakskümmend aastat, teine mängija alates 2007. aastast. Kõige pingelisemad on muusikute sõnul nädalaid kestvad pidevad kontserdireisid.

Londonis **Wigmore Hallis** toimus hiljuti **rahvusvaheline keelpillikvartettide konkurs**, mille võitis Viinis hariduse saanud noortest rumeenia muusikutest koosnev

Arcadia Quartet. Esimese koha preemia oli 10 000 naela. Teise preemia pälvis **Meccorre Quartet** Poolast ja kolmanda koha **Tesla Quartet** USAst.

Tänavu 27. märtsil möödus 85 aastat legendaarse tsellisti **Mstislav Rostropoviči** sünnist. Sel puhul avati Moskvas pronksist ja graniidist skulptuur, mis kujutab maestrot tsellot mängimas. Kuju asub Rostropoviči ja tema abikaasa Galina Višnevskaia kodu lähedal Moskva kesklinnas.

Kui hiljuti andis kuulus plaadifirma **Deutsche Grammophon** teada, et dirigent Gustavo Dudameli järgmine salvestus tuleb välja **vinüülplaadina**, siis sama rada on läinud ka plaadifirma EMI Classics, andes 21. aprillil välja väikeseformaadilise vinüülplaadi, mille kummalgi poolel esitavad kaks aariat **Maria Callas ja Angela Gheorghiu**.

Londoni Filharmooniaorkester andis teada, et üheksa suvise **olümpiatule tõrvikukandjaks** on orkestri peadirigent **Esa-Pekka Salonen**, kes kannab tõrvikut ühe miili pikkuse vahemaa 26. juulil, olümpiatule teekonna eelviimasel päeval.

Bayreuthi kuulus ooperimaja on palganud tulevaks aastaks "**Nibelungi sõrmuse**" tetraloogia uut, Frank Castorfi tehtavat lavastust juhatama 40-aastase dirigendi **Kirill Petrenko**. 2013 aasta on ooperi-

maja jaoks oluline, sest möödub 200 aastat Wagneri sünnist. Kohe pärast ülesastumist Bayreuthis ootab Kirill Petrenkot töö Münchenis asuva Baieri Riigiooperi peadirigendina.

Sydney ooperimaja ooperiauditooriumile plaanitakse anda **Dame Joan Sutherlandi** nimi. Austraalia avalikkuse meelest on see väga halb idee, sest ooperisaal vajab akustika parandamiseks põhjalikku renoveerimist ja rahvuskangelase nime andmine saalile selle puudusi ei paranda. Renoveerimiseks vajatakse aga miljard dollarit.

Dirigent **Roger Norrington** alustab järgmisest hooajast alates **Zürichi Kammerorkestri** peadirigendina. Nüüdseks on avalikustatud ka hooaja kava, milles on oluline osa Britteni loomingul, sest 2013. aastal möödub 100 aastat Britteni sünnist.

Londoni **XI Händeli-nimelise vokalistide konkursi** võitis ukraina metsosopran **Anna Staruškevitiš**, kes pälvis ka publikupreemia. See on Händeli konkursi ajaloos esimene kord, kui selle võidab metsosopran.

Kirill Petrenko, uue "Nibelungi sõrmuse" lavastuse dirigent.

FOTOD INTERNETIST

IVO HEINLOO

jazzikriitik

Jazzisuvi Euroopas

Euroopa suvised jazzifestivalid on hakanud tasahilju avalikustama peaesinejaid. Järgnevalt väike ülevaade sellest, mida jazzisuvest oodata.

6.–8. juulini vältav North Sea Jazz Festival toob Hollandisse sellised nimed nagu D'Angelo, Brad Mehldau Trio, Ron Carter, Jill Scott ning George Benson, samuti astuvad üles näiteks Tony Bennett ja McCoy Tyneri trio koos Ravi Coltrane'iga. Paar nädalat hiljem saab hoo sisse 47.

“Pori Jazz”, mille kavas on muude tippude hulgas Norah Jones, kes esineb Soomes esmakordselt. “Pori Jazziga” üheaegselt toimuv Molde jazzifestival pole samuti kogu programmi veel teatanud, kuid mõned nimed siiski: John Scofield, kelle uues ansambel Hollowbody Band teevad kaasa Kurt Rosenwinkel, Ben Street ja Bill Stewart; samuti Wayne Shorteri kvartett ja Briti saksofonisti Gilad Atzmoni Orient House Ensemble.

6.–15. juulini toimub ka järjekordne Kopenhaageni jazzifestival, kuhu on seekord kutsutud maailmamuusika tippnimed, sitarivirtuoos Anoushka Shankar ja afrobii-di pioneer Tony Allen. Samuti juulis algav Itaalia mainekaim jazzüritus “Umbria Jazz” esitleb publikumagnetina Stingi, kes annab kontserdi tuuri “Back to Bass” raames. Perugias alustab oma tänavust Euroopa tuuri ka vanameister Sonny Rollins, keda võib näha mängimas veel Prantsusmaal ja Hispaanias ning sügisel ka mitmel pool Kesk-Euroopas.

Esimene rahvusvaheline jazzipäev

30. aprillil pandi UNESCO peakorteris alus toredale ja tulevikus loodetavasti veel kaua kestvale traditsioonile tähistada rahvusvahelist jazzipäeva. Üks idee autoritest on eelmisel aastal UNESCO hea tahte saadikuks nimetatud jazzpianist Herbie Hancock. Mõte leidis ÜRO saja üheksakümne viie liikmega kultuuriorganisatsioonis palju positiivset vastukaja. Hancocki sõnul on see võimalus arendada jazzidiplomaatiat ning tunnustada jazzit kui olulist tegurit rahvaste ja kultuuride omavahelises

suhtluses. 30. aprill on valitud jazzipäevaks seetõttu, et aprill on teatavasti rahvusvaheliselt tuntud jazzikuu.

Jazzipäevale pühendatud üritused ei toiminud aprilli lõpul üksnes UNESCO kodulinnas Pariisis, vaid kõikjal maailmas. Näiteks jazzi sünnipaigas New Orleansis leidis aset päikesetõusukontsert ning New Yorgis ÜRO peaassamblees tähistati jazzipäeva piduliku galaõhtuga, kus osalesid ka filmistaarid Morgan Freeman, Robert DeNiro ja Michael Douglas.

Jazzmuusikud võitlevad oma õiguste eest

Ameerikas tegutseb juba alates 2007. aastast jazzmuusikute õiguste eest võitlev organisatsioon Justice for Jazz Artists, mis on seni võrdlemisi vähe rahvusvahelist tähelepanu pälvinud. Kuid märtsis toimusid koguni kuue New Yorgi tuntud jazziklubi ees protestiaktsioonid, mille eesmärk oli juhtida tähelepanu valupunktidele jazzmuusikute toetussüsteemis. Justice for Jazz Artists esindajad väidavad, et kuigi New Yorki peetakse maailma jazz keskuseks, viरेlevad paljud muusikud vaesuses. “Isegi need õnnelikud, kes saavad regulaarselt

mängida prestiižsetes jazziklubides, ei saa toimetulekuks piisavalt toetust,” on kirjast organisatsiooni pressiteates. Eri-nevalt Broadwayl ja sümfooniaorkestrites töötavatest muusikutest ei kaitse New Yorgi jazzmuusikuid ka ametiühingulepingud.

Niisiis võitleb organisatsioon jazzmuusikute õiguste eest olla vääriliselt tasustatud, kuid mitte ainult. Jazziklubidel ei ole seni olnud huvi neis küsimustes muusikutega koostööd teha. 2007. aastal õnnestus klubiomanikel küll läbi suruda maksusoodustused piletimüügist saadava tulu pealt, mis võimaldanuks panustada rohkem jazzmuusikute pensionisambasse, kuid aastaid hiljem pole olukord siiski oluliselt paremu-se suunas liikunud.

Justice for Jazz Artists leeri on sõna võtnud mitmed olulised jazzmuusikud, nagu Ron Carter ja Randy Weston, kriitikud Nat Hentoff ja Amiri Baraka ning ka poliitikud.

2007. aastal tehtud intervjuudest kolmesaja kuuekümneme ühe New Yorgis elava ja töötava jazzihariduse omandanud muusikuga selgus, et vaid 31 protsenti neist töötab jazzit alal, ülejäänud teenivad leiba klas-

Üheksakümneaastane Toots Thielemans, kõigi aegade kuulsaim suupillimängija.

sikalise ja popmuusikaga. Jazzartistide tohutust konkurentsist New Yorgis annab ai mu ka fakt, et ainuüksi klubist Blue Note käib aasta jooksul läbi üle kahe tuhande muusiku. Jazzmuusikute kohtlemine USAs on paradoksaalses vastuolus suhtumisega jazz'i riiklikul tasandil, kinnitavad muusikud, viidates asjaolule, et USA kongress lisas 1980. aastate lõpul jazz'i "rahvuslike aarete" nimistusse.

Toots Thielemans 90

Aprillis tähistati Belgias Euroopa jazz'i tõelise *grand old man*'i Toots Thielemansi 90. sünnipäeva. Thielemans sündis 1922. aastal Brüsselis ning tal on selja taga värvikas ja särav karjäär, mis sai alguse juba neljakümnendatel aastatel Pariisi klubides Miles Davise, Charlie Parkeri ja Max Roachiga jammides. Kui aastaid tagasi valiti ühes Belgia televisioonisaates kõigi aegade kuulsaimat belglast, platseerus Thielemans auväärsele neljakümne neljandale kohale. 2008. aastal sai Thielemans USA suurima tunnustuse, NEA Jazz Masters auhinna osaliseks. Thielemans on jätkuvalt hea tervise juures ja annab kõikjal maailmas täissaalidele kontserte.

Brüsselis toimub sel kevadel Thielemansi juubeli puhul mitmeid üritusi. Avatakse näitus tema elust ja karjäärist ning antakse välja duubelalbum, millel on palju rariteetset materjali ja mis annab hea ülevaate Thielemansi panusest jazziajalukku. Müügile ilmuvad Thielemansi-nimelised pralineekompvekid ning linnas korraldatakse temaatilisi ekskursioone Thielemansi seotud paikadesse.

Uus free jazz'ile keskenduv plaadifirma Suurbritannias

Londoni üks kuulsamaid vabaimprovisatsiooniga seostatavaid kontserdipaiku Cafe OTO asutas plaadifirma OtoRoku, mis hakkab välja andma klubis toimunud kontsertide salvestusi. Otsa teeb lahti Saksa *free jazz*'i tuntumaid esindajaid Peter Brötzmann, kes esines Cafe OTOs esimest korda 2010. aasta jaanuaris.

Lisaks plaadifirmale paneb Cafe OTO püsti *online*-poe, plaate hakatakse müüma ka kohapeal. Cafe OTO, mida juhib hinnatud kontserdikorraldaja Hamish Dunbar, tegutseb päevasel ajal kohvikbaarina ning esitleb öhtuti kuulajatele *free jazz*'i värskemaid pärleid. Cafe OTO on kuulus ka selle poolest, et korraldab aeg-ajalt vabaimprovi-

satsiooniga tegelevate artistide residentuure. Näiteks toimus seal eelmisel aastal Peter Brötzmann Chicago Tenteti esimene Londoni kontsert, mille salvestas ka BBC Radio 3.

Red Hot Chili Peppers sai Rock and Roll Hall of Fame'i liikmeks

Rockmuusika tähtede galerii Rock and Roll Hall of Fame sai aprillis toimunud tseremoonial seitseteist uut liiget, teiste hulgas sellised legendaarsed kollektiivid nagu Guns'n'Roses ja suvel Eestis üles astuv Red Hot Chili Peppers.

Rock and Roll Hall of Fame on Clevelandis asuv muuseum, mille galeriisse pääsemisest unistavad kõik rockmuusikaga tegelevad muusikud. Nominentide hulka saavad siiski kuuluda vaid need, kelle esimese plaadi väljaandmisest on möödunud vähemalt veerand sajandit. Vastuvõtmiseks peab kandidaat saama üle poole muusikaajaloolastest ja -kriitikutest koosneva žürii hääletest. On olemas ka omaette kategooria muusikutele, kes ei ole rockiga otseselt seotud, kuid kes on rock'n'rolli ajalugu mõjutanud. Tänavu sai postuumselt selle au osaliseks bluusikitarrist ja -laulja Freddie King (1934–1976).

Mulatu Astatkest sai Berklee audoktor

Üks Etioopia kuulsamaid muusikuid, helilooja ja arranžeerija Mulatu Astatke on nende hulgas, keda austatakse Berklee muusikakolledži audoktori tiitliga. 12. mail toimival pidulikul promoveerimistseremoonial tunnustatakse peale Astatke ka üle saja kahekümne miljoni albumi müünud legendaarset bändi The Eagles ja *bluegrass*-muusikat viljelevat Alison Kraussi, kes on üks läbi ajaloo enim Grammysid võitnud naisartist.

Mulatu Astatke on oma särava karjääri jooksul pannud aluse uuele muusikastiilile *ethio-jazz*, milles segunevad pop, jazz, ladinarütmid, *reggae* ja afrofunk. Astatke teeneks tuleb pidada seda, et aastatel 1968–1974 jõudis Etioopia pop- ja jazzmuusikas kätte tõeline kuldaeg. Ta oli esimene Berklees õppinud Aafrikast pärit muusikatu-deng. Multiinstrumentalistina mängib ta nii klaverit, vibrafoni kui ka mitmeid teisi löökpile.

Berklee audoktorite nimekiri on muljetavaldav. Esimesena sai selle tunnustuse osaliseks 1971. aastal Duke Ellington, hil-

Mulatu Astatke, Etioopia muusikasaadik maailmas.

FOTOD INTERNETIST

jem on lisandunud Smokey Robinson, Aretha Franklin, Paco de Lucia, David Bowie jpt.

Kanada muusikatööstus jagas auhindu

Aprilli algul kuulutati Kanadas välja riigi kõige olulisema muusikaauhinna Juno laureaadid. Üle neljakümne aasta kestnud traditsioon väärtustab eelkõige kohaliku muusikatööstuse saavutusi. Kategooriaid on kümneid ning loomulikult ei jäänud auhinnast ilma ka hetkel vaieldamatult kõige kuulsam kanadalane maailmas, popikoon Justin Bieber, kes valiti parimaks fännide poolt. Üllatus polnud seegi, et rahvusvahelise albumi kategoorias võidutses oma plaadiga "21" sel aastal Grammy tseremoonial laineid löönud briti lauljatar Adele.

Aasta albumiks kuulutati aprillikuus Eestis esinenud Michael Bublé jõululaulude kogumik ning aasta artistiks laulja-laulukirjutaja, *indie*-rocki viljelev Feist. Eraldi tõsteti välja ka jazz'i ja maailmamuusika esindajaid; jazzis võidutses Phil Dwyer Orchestra album "Changing Seasons", maailmamuusika žanris väärilis esiletõstmist pärtsia ja punjabi traditsioonilist muusikat esitav Kiran Ahluwalia, kes on üks Kanada india diasporaa edukamaid muusikuid.

KÜLMAL KIVITREPIL

jazzpoees

JÜRGEN ROOSTE

*istun Koplis lapse džuudotrennis
dojo ukse taga
külmal kivitrepil
ja tunnen end
kohutavalt
ja üsna kohutavana*

*loen charles bukowskit
kes loeb platoni dialooge
vahepääl
allen ginsbergi kes räägib
midagi lugemisest
ridagi ei suuda enam keskenduda
sest kell mu vasakul randmel
hakkab rändama
ründama sedasama hüplikku
ebastabiilset
(ikka veel) moodsalt džässilikku rütmi
mida viimasel ajal tunnen
oma südames*

*ma võtan aja oma randmelt
ja libistan ta taskusse
nagu oleks see
mulle liiga raske kandam
ihu ligi
aga randmes ja meelega kohtades
tuikab edasi
miski ei päästa mind
selle tiksumise eest
aga see biit on
alati põnev vibav värelev kaval
seni kuni ta kestab*

*pärast on õhtu
kõik lähevad ära koju
tänavad on üsna vaiksed*

*kui välja arvata mõni
undav-urahtav ühenoodiauto
kui välja arvata rahutuisse rütmesse
prahvatavad penid
üks annab basstrummipõhja
teine tra-tra-tra-tra soolotrummiga vahele
tuul pintslitega puude taldrikuil
taas my melancholy blues*

*kõik lähevad koju
ja on suhteliselt vaikne
ses maailmas
ainult lumekrudin ja -rudin
too lumekardina taga
kellegi piinatud naer
selline naer et pole vahet
kas on naer või nutt*

*kõik lähevad
ja on üsna vaikne
aga kuskil istub
üks mees
nagu mina
ja loeb külmal kivitrepil
bukowskit kes loeb
platonit
ja see on kogu kirjandus
ta ratas ta iseend purev madu*

*ja ma ei saa aru
mis lõhnab pahasti
kas mina või see külm trepp
või see et see kellelegi
miskit ei tähenda
tolle tähendava taeva alla*

Nukruse muutja

LAURI SOMMER
poeet

Mark Kozelek on neli-kümmend viis, elab San Franciscos. Tänavu täitub tal kolmkümmend aastat plaadistamise algusest ning ta helikandjaid on peaaegu sama palju kui lindistus-aastaid.

Mul on arvutis umbes kakssada viiskümmend faili MK muusikaga, nii ametlikke väljaandeid kui ka *bootleg*'e, neli plaati ja üks DVD. Grammofoni puudumisel kadestan erivärviliste rariteetsete vinyyilide omanikke, aga Kozi-maniaki tiitli saamiseks piisab vist praegu-

sestki. Langesin ta hääle löksu umbes kümme aastat tagasi ja minusuguseid oli juba palju ees kuulamas. Yks fänn ütles, et Kozelek võiks oma intonatsiooniga kas või restorani menüüd ette laulda ja tulemuseks oleks ikkagi liigutav sõnum. Nojah.

Vereva maja värvalid

Noor MK pani oma esimese bändi Red House Painters kokku teismeeas ja mõned selle sõpruskonna liikmed vilksatavad ta plaatidel nyydki. Hiljuti ilmus netiavarustele Red House Paintersi esimene rabe raadiosessioon (1988. aastal Atlanta raadios WREK). Enamik lugusid on akustilised, aga kitarr on veel täiesti kaootiline ja pungilik. Kozeleki hilisem vokaalstiil puudub täiesti, kuuldav meenutab oma ebameloodiliste kilinate ja korinatega natuke Birthday Party aegset Nick Cave'i. Bändi

Kui melanhoolia on midagi inimesele loomuomast, pole vaja sellega võidelda. Tabletid, positiivne mõtlemine ja asendustegevused ei saa muuta hinge päritolu, nad võivad selle substantsi ainult närvutada. Kui see meelelaad aga pyhitsusena vastu võtta, kaotab nukrus oma puberteetliku raskepärasuse, ahastuse ja väljapääsmatuse ning lööb õide.

sound teineses siis, kui Neil Youngi mõju end sisse sõi. Kozeleki vokaal muutus meeliliseks ja kõlavaks, bändi kõla pikaldaseks. MK häälepaelte ja näppude poolt edastatu on aga osutunud introspektiivsemaks ja atmosfäärilisemaks kui viimasel loominguiliselt ellu jäänud kuuekymnendate lillelapsel Neil Youngil. Vereva Maja Värvalite tegevuse algus sattus *indie*-aega, kus väikeste plaadikompaniide eripalgeline tegevus hakkas laiemat kõlapinda leidma. Red House Painters sõlmis lepingu yhe tollase võtmefirmaga 4AD, “Down Colourful Hill” ilmus 1992. Kozeleki eepilised tekstid ja *indie*-le ebatüüpilised pikad kidrasoolod kandsid aeglasepoolset, *slow-core*-iga piirnevat, tollase Codeine’i ja Low’ga sugulaslikku, aga lüürilisemat *sound*-i. Kuna tegu on San Franciscos elava sõpruskonnaga, ilmub kõladesse ka midagi California soojusest ja rannalinna mahedusest (“San Geronimo”). Peabki rõhutama, et hoolimata nukruse mäetippude valutamisest on Kozelekis midagi rändava minstreli sarnast. Sellest saab aimu kontsertlindistusi kuulates. Õrna muusikat esitades võib laval kergesti katki minna, aga Kozelek mõistab purjus jutupartneritel osavalt suu kinni panna. Romantiku jaoks ebatüüpiliselt on tegu profipoksi fanaatikuga, kes on laule pyhendanud sellistele noorelt surnud kindameestele, nagu Salvador Sánchez ja Duk Koo Kim. Ka tema järgmise bändi nimi Sun Kil Moon oli inspireeritud lõuna-korealasest endisest poksi maailmameistri Sung-Kil Moonist. On see nnyd õrnuse ja vägivalla kummaline seos või lihtne vahend läägeks muutumise vastu, kes teab. Meenutagem, et ka hapra “Sini-linnu” autor Maurice Maeterlinck on avaldanud teose “Poksi kiituseks”.

Red House Paintersi loomingus oli nii

tundlikku ja huvitavat aeglast rocki kui ka eikuhugi viivaid pikaldasi uitamisi. *Indie*-ilma kullafondi on sealt jõudnud näiteks laulud “Mistress”, “Have You Forgotten” ja “Void”. Bändi hajumise yheks põhjuseks olid pinged 4 AD-ga ning järgmise plaadifirma majandusraskused, mis jätsid ansambli viimse albumi “Old Ramon” aastaiks ooterežiimile. Õige avara kõla ja laiem mõõtme sai Kozeleki tunnetus just toda Sun Kil Mooni tehes. Viimane võib vahel esineda ka bändina, kuid mida aeg edasi, seda rohkem on MK läinud trubaduuri teed. Sun Kil Mooni ja selle sõsarbändide jaoks asutas Mark koos kaaslastega väikefirma Caldo Verde Records, mille sympaatse disainiga väljaannete tellija saab lisaks rariteetse boonuspilaadi ja mis levitas ka juuba harulduseks saanud Kozeleki laulutekstide valikkogu “Nights Passed Over”. Tekste luulena lugedes näed ka ränki ytlemissi, mida ilusad meloodiad on mahendanud.

Hoolimata nukruse mäetippude vallutamisest on Kozelekis midagi rändava minstreli sarnast.

Muusika hingevaluga hakkamasaamiseks

Yks MK laulukunsti osa on kindlasti töötlemine. Ta on suutnud teha Bon Scotti aegse AC/DC lugudest liigutatavad folkballaadid, rääkimata õrnemast alkeemiast, mis teisendas Modest Mouse’i, Jackson Five’i, Leonhard Bernsteini, Kissi, Carsi,

Casiotone For The Painfully Alone ja teiste lugusid. Ta võib endagi palu tundmatu seni muuta, esitades neid teistsuguses mängustiilis, tonaalsuses ja tempos. Vahel on päris kummaline kuulata, et ta on teinud mõnest oma pärlist kunagi ka *americana*-liku “laiatarbeversiooni”. Aga vist on madaldaminegi looja õigus, kui kõrgus teisale alles jääb.

Kurvameelse muusika kirjutamise oskuste hulka kuulub kindlasti hingevaluga hakkamasaamine. Näiteks on Kozelekil laul “Moorestown”, mis pyhendatud muusa Katyle, kes suri vähki. Ta ytleb, et algul oleks see laul olnud lihtsalt haavatu ulgumine, aga kahe-kolme aasta pärast sai sellest ajatu pilt, millest on valu ja kahjutunne taandunud, jättes vaid yle vee paistvad Moorestowni tuled.

Kui melanhoolia on midagi inimesele loomuomast, pole vaja sellega võidelda. Tabletid, positiivne mõtlemine ja asendustegevused ei saa muuta hinge päritolu, nad võivad selle substantsi ainult närvutada. Kui see meelelaad aga pyhitusena vastu võtta, kaotab nukrus oma puberteetliku raskepärasuse, ahastuse ja väljapääsmatuse ning lõõb õide. Ta on justkui sealtpool halemeelsust ja hädaldamist ilmuv seisund, mida inimene suudab lihvida ja täiustada. Iga inimese tundeellu kuulub katsumusi – armastuse otsing, lähedaste surm ja mõnede lootuste luhtumine. Kunstnik suhestub nendega alati ka loomingu kaudu. Olnud ilu ei kao kunagi päriselt, kui seda helides talletada.

Kozeleki jäädvustus on olnud muutumises. Bändi kõla täiuse saavutas ta Sun Kil Mooni plaatidel “Ghosts of the Great Highway” (2003) ja “April” (2008). Järgmine muutus oli intiimsuse suunas. Ta lisas trubaduurlikele lauludele virtuoosset sõrmitsemist ja vahemänge klassikalise kitarrini ning flamenko varamust. Tulemuseks oli ta kõige klaarima kõlaga plaat “Admiral Fell Promises” (2010). Kuulasin seda sooja aja laiali laotudes, läbipaistev *sound* turgutas unistusi. Ja yhel päeval suvises aias maandus admiralliblikas tydruku õlale. Mida enamat tahta? Yht asja ma natuke pelgan ka. Mai lõpuks on välja kuulutatud uus Sun Kil Mooni plaat “Among the Leaves”. Väidetakse, et seal avaneb Kozeleki huumorisoone ka muusikas. Ei ytleks, et ma seda just temalt ootaksin. Aga oma lemmituleb anda ruumi ja jõuda ehk koos temaga sammukese oma sisenukrusest välja, võttes sealt kaasa mitte oma raskused, vaid tema laulud, need sinakad helid yhe hinge kevadõhtust.

Paabel jämmimas.
FOTO ÜLAR MÄNDMETS

Viis aastat organiseeritud segadust

MARGUS HAAV
kultuuriajakirjanik

Aprillis oma viiendat tegevusaastat tähistanud Paabeli looming on tugev pärimuslik sümbioos, mida on mõjutanud põhiliselt jazz-, pärimus- ning rockmuusika. Paabeli muusika sünnib üldjuhul ühisloominguna ning koosneb mitmetest vanadest pillilugudest, regilauludest, oma loomingust, mis kõik on omavahel kenasti põimitud.

Pärimuslik fusioon

“Mis on Paabel?” mõtiskleb Tõnu Tubli. “Paabel on need viis inimest, kes on laval, pluss taustajõud ja muidugi meie vanemad... Seltskond läheb päris suureks. Sama on meie muusikaga, kust võime leida näiteks Sandra vanaema laule. Vahel jagab mulle soovitusi minu isa, sama on Erkoga.”

Paabel peab ennast pärimusfusiooni viljelevaks bändiks. Bändi ainus naine Sandra Sillamaa on eesti torupillitraditsiooni põhjalikult tundev tegus torupillini ning teiste rahvapäraste puhkpillide mängija, kes rikastab bändi pärimusmuusika ja -traditsioonidega.

“Ühtegi pala ei ole võimalik sada protsenti jäljendada,” arutab Sillamaa. “Ja kas seda on üldse vaja? Arvan, et me ei pea asju kopeerima, muidu sellel puudub elu. Ikka ennast tuleb ka sisse panna.”

bänd

PAABEL

Sandra Sillamaa (eesti torupill, sopransaksofon, eestlaul)

Arno Tamm (eestlaul, akustiline kitarr)

Erko Niit (elektrikitarr, akustiline kitarr, klassikaline kitarr)

Tõnu Tubli (trummid, löökpillid)

Tanel Kadalipp (kontrabass)

Bändi ihukunstnik on Nerva ja valguskunstnik Rene Liivamägi. Heli eest vastutab Rainer Koik ning alates sellest aastast on bändil ka oma mäenedžer Raido Nurk.

Tema hinnangul on pärimusmuusikas väga palju improvisatsiooni. Ka vanad mängijad on need lood ju teinud mingi impulsi ajel, mitte noodist maha lugedes ja pähe õppides.

“Ma arvan, et nende lugudega võib vabalt ümber käia siis, kui tead-tunned-oskad originaalesitust põhjalikult,” mõtiskleb ta vanade lugude interpreteerimise üle.

“Teadma peab näiteks laulude tausta ja loomulikult sisu, samuti seda, millises kontekstis neid vanasti mängiti. Vahel teevad inimesed teadmatuses piinlikke asju, näiteks pannakse unelaulule kiire rütm või tümps alla.”

“Pärimusmuusika ja -kultuuri olemus on suuresti teadmiste ja tarkuste edasiandmine põlvest põlve, õpetatakse oma järeltulijaid, mida tähtsaks, mida vähemtähtsaks pidada ja mille põhjal neid otsuseid teha – maailma interpreteerima,” räägib Arno Tamm. “Ja nagu pole üht õiget või vale viisi, kuidas elada ja teha otsuseid, pole seda paralleeli võimalik ka muusikas tõmmata. Peaasi, et igauks suudaks vastutada oma valikute ja otsuste eest.”

Tamm lisab, et musitseerimises on lõpuks ju oluline, et see pakuks esiteks mängijale ja siis ka kuulajale mingit heaolu- või õnnetunnet. Energia liikuvust või passiivsust tajub igauks, on ta siis muusik või arhitekt, vanaema või kolmeaastane laps.

Puhas meloodia

Kui paljude bändide puhul võib üsna selgelt aimata, kuhu nad oma teksti ja muusikaga tüüriivad, siis Paabeli puhul see nii lihtne ei ole. Ootamatused ongi nende kaubamärk ja rutiin välistatud.

Erko Niit lisab, et vaidlused on tihti tulised, kuid õnneks või hoopis kahjuks on

Mari Kalkun, muusik

Paabeli suurimaks tugevuseks on minu arvates nende karismaatilisus. Kui nad on laval, siis on näha, et nad naudivad seda täiega. Kõik bändi liikmed on ka solistid, seepärast on alati põnev vaadata, kuidas see bändisünergia kontsertidel toimima hakkab. Kui rahvalaul on nende lugudes tihti pigem dekooriks, siis progelik instrumentaal ja omakirjutatud lood on ehedad ja kaasahaaravad.

tegemist väga demokraatliku ansambliga. “Ei ole nii, et tuleb keegi looga välja ja nii jääbki,” selgitab Niit. “On idee, mis hakkab vaikselt valmima.”

Plaadilt kuuldav on läbinud pika ja põhjaliku lihvimisperioodi. Helikonserv ei ole aga samas mingi garantii sellele, et lugu tõepoolest nii jääb.

“Plaat on ühe hetke salvestus, aga järg-

“Meie bändis ei ole kontrabass, vaid on Tanel, ei ole trumme, vaid on Tõnu jne. See on väga oluline.”

misel kontserdil on juba mingi väike nüanss juures,” kinnitab **Tanel Kadalipp**. “Kunagi ei saa öelda, et lugu on nüüd valmis. Ta peab arenema. Ka pärimuslood ju arenesid omal ajal! Nooruslikku energiat tuleb juurde anda.”

Pärimusele vahel õige vabameelse lähenemise pärast on Paabel teinekord ka tuuseldada saanud, kuid nad võtavad kriitikat alati kui teretunud nähtust.

“Ega me ei tee pärimusmuusikaga midagi hullu,” kinnitab Niit. “See, kuidas meeloodia kõlab, on alati täiesti puhas.”

Nii näiteks on traditsionaalne pala “Isa polka” võetud lindilt puhtalt maha ning kõik originaalis kõlanud taktimõõdu vaheldumised ning “ujumised” on täpselt üle võetud, lihtsalt bänd on lisatud. Kõlab lihtsalt ja loogiliselt, kuid Paabel nägi sellega vaeva sõna otseses mõttes nädalaid.

Traditsiooniliseks pärimusbändiks ei saa Paabelit siiski pidada ja klassikaline tantsuõhtubänd nad ka ei ole.

Inspireerida võib kõik

Arno Tamm ei taha kuidagi nõus olla väitega, nagu oleks inspiratsioon midagi sellist, mida peaks hirmsast tikutulega taga

otsima, või vastupidi, istuma vaikselt ja ootama.

“Kui inimene on loominguine ja seda ei häbene, siis on inspiratsioon kogu aeg olemas,” on asi tema jaoks lihtne. “Tuleb tegetuseda, otsast pihta hakata, suurim vaenlane loominguine on liigne mõtlemine. Vaadake, kuidas väikesed lapsed joonistavad – keegi pole neile veel õpetanud, kuidas ei tohi või kuidas ei sobi. Ja nad ei mõtlegi, nad tegutsevad.”

“Me uuendame ja populariseerime eesti pärimusmuusikat Eestis,” lisab Tubli.

“Katsetuste käigus on meie muusika arenenud sinna, kus ta praegu on, ning sellest võib leida Radioheadi meenutatavat rocki, stingilikku kitarri, torupillijoru ning eks sellele ole raske ühtset stiilinime leida,” täiendab Kadalipp.

“Kõik võib inspireerida: ümber olevad inimesed, kogemused, elamused, kuuldud muusika ja kõlad,” mõtiskleb Sandra Sillamaa. “Paabeliga on sama lugu. Tihti saan

mina inspiratsiooni, kui kuulan arhiivisalvestusi ja leian mingi toreda loo. Hakkan seda mängima ja jälgin, kuhu see edasi viib. Toon bändi ja vaatame, mis tundeid see poistes tekitab ja mis ideed hakkavad kujunema.”

Paabel lõi kaasa ka Tallinn Music Weekil ja nii mõnigi väliskülaline tuli aegajalt uurima, et mida nad õieti mängivad. Prooviti seda siis neile ühte- ja teistpidi sõnadesse ümber panna, aga ega suurt aru saadud. Teine asi oli pärast kontserti. Siis ei olnud kellelgi enam küsimusi.

“Meie kontserte tasubki vaadata, sealt saab aimu, et miks ja mida,” seletab Tubli. “Ega sellist sõna nagu “pärimusfusioon” eesti keeles ju tegelikult ei olnud, nii et oleme ka keele rikastamise oma panuse andnud.”

“Fusioon on liitumine, ühtesulamine, ja just sellisena me oma muusikat ise näeme,” tõmbab Tamm stiiliteemale joone alla.

Ankur saunas

Paabeli koosseis on jäänud sünnihetkest tänaseni täpselt samaks, kuigi vahel on mõnel esinemisel mõjuvatel põhjustel laval ol-

nud asendajad.

“Muidu on aga kindlalt nii, et bändis ei ole kontrabass, vaid on Tanel,” kinnitab Erko Niit. “Ei ole trumme, vaid on Tõnu. See on väga oluline.”

Samas on tegemist väga hõivatud inimestega, keda ühel ajal ühte punkti on vägagi keeruline kokku saada. Kui aga prioriteetidid paigas, ei siis probleeme teki. Ja kui aega ei ole, siis seda lihtsalt võetakse.

“Meil on paar korda aastas loomelaagrit,” kergitab Tõnu Tubli telgitagusest katet. “Lisaks teeme enne kontserte proove. Iganädalasi kokkusaamisi aga tõesti ei ole.”

Nii nagu mitmel teiselgi rahvamuusikaga otseselt seotud bändil, on ka Paabeli jaoks väga oluliseks ja inspireerivaks kokkusaamispunktiks ja ideede kasvulavaks saun, täpsemalt Sandra Sillamaa vanemate sauna eesruum.

“Garaaž ja saun on ansambli hulgas väga populaarsed,” teab Tubli. “Seal oli meie esimene laager ning oli ka siiani viimane.”

PÕNEVAID ESINEMISI

- Esimesel Viljandi pärimusmuusika festivalil alustas Paabel roheliselt laval. Nüüdseks on kõik lavad läbi käidud.
- Esinetud on väga erinevates kohtades Viljandi Muusikamaja kammeraalset kuni ÜRO peahooneeni New Yorgis.
- Kontsert Valga kirikus novembrikuus. Heliproovi tehes oli kirikus 12 kraadi sooja ja kontserdi ajal 14.
- 21. aprillil 2007 esines Paabel esimest korda avalikult selles koosseisus ning seda kuupäeva peavad nad ka oma sünnipäevaks.

Allikas: Paabel

Kahe ja poole päeva sisse surutud muusikanädal Tallinn Music Week

MARJE INGEL
kirjutamishuviline

Tänavu neljandat korda toimunud Tallinn Music Weekist võttis osa 183 esinejat 13 riigist, sealhulgas 33 välis- ja 150 Eesti artisti, kes astusid üles 27 laval. Festivali publiku moodustasid 11 200 kontserdikülastajat ja 589 konverentsidelegaati, sealhulgas 283 Eestist ja 306 väliskülast.

Tallinn Music Weeki konverentsi avasid president **Toomas Hendrik Ilves** ja kultuuriminister **Rein Lang**. Konverentsi raames arutleti autoriõiguse ja muusikaekspordi teemadel, räägiti muusikaettevõtluse eri vormidest ja mäedžeri rollist, vaeti klassikaartistide karjäärivõimalusi ning esitleti **Garage48 Tallinn Music** muusikaprojekte. Lisaks toimusid avalikud intervjuud kahe muusikatoöstuse legendi, **Edward Bicknelli** ja **Artemyi "Artjom" Troitskyga**.

Delegaatidena võttis sündmusest osa arvukalt muusikaettevõtjaid ja muusikaorganisatsioonide esindajaid. Välisfestivalidest olid esindatud näiteks **Glastonbury**, **Primavera Sound**, **Sziget**, **Provinssirock** ja **Ilo Saarirock**, **EuroSonic**, **Spot** ja **Positivus**, delegaate saabus ka mitmelt jazz- ja klassikafestivalilt. Plaadifirmadest olid Eesti muusikaga tutvumas **FatCat**, **PIAS**, **Playground**, **EMI**, **Warner**, **Friendly Fire**, **Astralwerks** jt. Pressist olid esindatud **Quie-**

tus, **The Guardian**, **The Wire**, **Deutsche Welle**, **Reuters**, **St Petersburg Times**, **Gaffa**, **Soundi**, **Helsingin Sanomat**, **Clash Magazine**, **Filter** ja mitmed teised.

Kontserdid toimusid linna olulisemates muusikaklubides ja kontserdisaalides, esimest korda leidis aset tasuta linnalavade programm, mille raames astusid 52 festivaliartisti üles ootamatutes paikades nagu **Skype'i kontor** ja **LHV pangakontor**, **Nordic Hotel Forumi sviit**, **plaadipood Biit**, **raamatupood Apollo**, **Viru keskus**, **Must Puudel**, **Disaini- ja Arhitektuurigalerii** ning **Mia-Milla-Manda muuseum**.

Konverentsilt jäi ühe asjalikumana meelde arutelu muusikaettevõtjatest.

Vähem ettevõtlikele kuulajaile mõjusid loodetavasti julgustavalt tänaseks mõndagi saavutanute meenutused tühjalt kohalt alustamisest ja lugematute vigade tegemisest ning kindel veendumus, et oma unistuste elluviimist ei tohiks kunagi pooleli jätta isegi juhul, kui see algul ei tundu just kõige tasuvama ametina.

21. sajandi autoriõiguse teemalise arutelu lõpetas lustliku puändiga eesti **metal**-bändi **Herald** laulja **Sven Varkeli** ettepanek seada sisse uus mitteloome maks neile, kes tavapäraselt kuuluvad üksnes tarbijate, mitte loojate hulka. Tegelikult on aga iga inimene võimeline midagi looma, seega: mida rohkem lood, seda vähem maksad!

TMW avamine. President Toomas Hendrik Ilves vestleb soome muusikamäedžeri Tapio Korjusega.

FOTO MATI HIIS / SCANPIX

Leedulanna Alina Orlova esinimine avaldas muljet paljudele.

Festivalijärgsel nädalal ilmus riburada-pidi positiivseid kajastusi välisajakirjanduses. Näiteks ajakirjas **Clash** märkis **Amy Liptrot**, et kui juba riigi president konverentsi avakõnes Jello Biafrat ja PJ Harveyt osundab, siis on selge, et oled sattunud lähedasse paika. **The Guardiani** ajakirjanik **Helienne Lindvall** omakorda ennustas, et Tallinn Music Weeki toel võib Balti riikidest saada uus muusikalisel tähelepanu keskmesse tõusev piirkond Euroopas ehk nagu üks festivali külasthanud promooter olevat talle seda öelnud: “Ma arvan, et Tallinn võiks olla järgmine Reykjavík – siin on selleks piisavalt hullust.”

Kogusin ka ise väliskülalistelt hinnanguid festivali kohta ja üldjuhul olid need positiivsed. Esimesena jagas oma muljeid teise festivalipäeva pärastlõunal **Alexander Kasparov**, Ida-Euroopa artistide muusikat väljaandva Berliini plaadifirma Eastblok Music juht: “Olen Tallinn Music Weekil teist korda, esmakordselt olin siin kaks aastat tagasi. Vahepeal on festival tublisti kasvanud ja see on väga hea. Võrreldes mu eelmise külästusega on ansambleid palju rohkem, konverentsiosa on huvitavam ja kõnelejad on märksa kuulsamad, see on samuti kasvu tundemärk.”

Eile kuuldud bändidest. Ühes keldris esines Eesti ansambel **Legshaker** ja see meeldis mulle väga. Mulle on see tähtis, kui inimesed Eestist, Ukrainast või Poolast ei kopeeri inglise või ameerika punte ega laula inglise keeles, vaid esinevad omas keeles

Tallinn võiks olla järgmine Reykjavík – siin on selleks piisavalt hullust.

ja kasutavad oma kultuuri juuri. Legshaker on just niisugune, nende muusikas on palju eesti rahvuslikke elemente ja see töötab väga hästi nende rockienergiaga. Käisin ka Von Krahlis ja ansambel, mis mulle tõesti meeldis, oli **Husky Rescue**. Ma ei ole kuulates väga analüüsiiv, kuulama jäämine on rohkem emotsionaalne kui ratsionaalne otsus ja põhineb tervikmuljel ning siis sel bändil kas on või puudub see miski, mis paneb su huvituma, või sa leiad, et selle muusika kulg on liiga ettearvatav, ja lahkud. Igatahes Husky Rescue puhul see “miski” toimis, ma olin tõesti võlutud ning jäin seda nautima.

TMW on ainulaadne võimalus kuulda kolme päevaga nii palju muusikat ja õppida nii palju. Professionaalses mõttes oli siia tulek minu jaoks tähtis ka seetõttu et mitmed inimesed, kellega ma oma projekti raames koostööd teha tahaksin, on siin. Ja selle asemel, et teha mitmeid telefonikõnesid ja oodata vastust, nägin neid inimesi siin ja asjad said kahe minutiga klaaritud – ei mingit muret, suur aitäh! Niisiis väga efektiivne on siin asju ajada. Nagu kirsiks tordile nautisin ma tänaseid konverentsipaneele, need olid lõbusad ja huvitavad. Ja lõpuks

on väga nauditav tulla Tallinna, sest see on fantastiline linn. Esimese päeva tuhlasin siin plaadipoodides, ostsin vanu vinüüle, Poola ja Nõukogude plaate, mida Berliinis või mujal on raske saada, aga siin on nad olemas.

Täna tahaksin minna ja vaadata **Alina Orlovat**. Olen teda palju kordi näinud, aga ta on fantastiline artist ja iga kord erinev, nii et tema on kindlasti nimekirjas. Veel tahan näha *dubstep*-DJ-d KGB ja Vene bändi Motorama. Need on mõned asjad, mida ma teadsin juba enne, aga vahepeal ajal lähen istun maha ja uurin veel, kes on kes, ning valin arvatavasti veel midagi.”

Kahelt teiselt külaliselt sain kommentaari pärast festivali lõppu.

Piotr Turkiewicz, National Forum of Music muusika- ja rahvusvaheline arendusjuht, festivali “Jazztopad” kunstiline juht. (National Forum of Music on 2013. aastal Wrocławis valmiv maailmatasemel akustikaga kontserdisaali kompleks koos proovi-, konverentsi- ja näitusruumide, salvestusstudio ja muu vajalikuga. See tuleb esimese sedavõrd kõrgetele standarditele vastav ehitis Poolas): “Pea ütlemata, et mind rhabas Tallinn Music Weeki haare. Minu vi-

IX Pärnu International Choir festival

IX Pärnu Rahvusvaheline Koorifestival

24. – 27. mai 2012

Neljapäeval, 24. mail kell 19 Pärnu Kontserdimajas Festivali avakontsert – C. Kreek "Reekviem"

Pärnu Linnaorkester, Estonia Seltsi Segakoor, segakoor Endla, Pärnu Kammerkoor, solist Oliver Kuusik (tenor)
Dirigent Jüri Alperden

* Pilet 6/4 €

Reedel, 25. mail kell 16 Pärnu Kontserdimajas Kooride rahvalaulukonkurss

* Pilet 2 €

Kell 21 Kentuki Lövi Pubis

Festivaliklubi: Ansambel Greip ja Tie Break (Soome), käsikellade ansambel Agapella. Tantsuks Leg Shaker
Pilet hinnaga 4 € müügil tund enne algust kohapeal, osalejatele tasuta

Laupäeval, 26. mai

Kell 11.30 Rüütli platsil

Korsholm Big Band (Soome)

Kell 12 Rüütli platsil

Kooride nonstop kontsert

Kell 17 Pärnu Raekojas

Lastekoor Ellerhein ja meesansambel Tie Break (Soome)

Kontserdid Pärnu maakonnas

Pühapäeval, 27. mail

Kell 11 Pärnu Raekojas

Phonic (Soome) ja Wingate University Choir (USA)

Kell 13 Pärnu Kontserdimajas

Parimate autasustamine ja kontsert

www.prkf.ee

pärnu

* Piletid müügil Piletimaailma ja Piletilevi müügikohtade, kõik piletiinfota kontserdid tasuta.

Aitäh: Eesti Kultuurkapital, Eesti Kooriühing, Pärnu Linnavalitsus, Pärnu Kontserdimaja, Pärnu Linnaorkester, Panbaltica, Kentuki Lövi Pub

EESTI
MUUSIKA- JA TEATRIAKADEEMIA

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

kuulutab välja vastuvõtu
2012/13. õppeaastaks

**bakalaureuse- ja magistriõppe
muusika, muusikapedagoogika ja
lavakunsti erialadele,
magistriõppe kultuurikorralduse
ning doktoriõppe
muusika ja teatrikunsti erialadele.**

Dokumente võetakse vastu **12.-26. juunini** tööpäeviti kella 10 -16-ni Rävala pst 16, ruumis A 103.

Sisseastumiseksamid toimuvad **27. juunist 2. juulini.**

Lähemat infot vastuvõtutingimuste, eksaminõuete ning ettevalmistuskursuste sisu, ajakava ja registreerimise kohta saab EMTA koduleheküljelt

<http://www.ema.edu.ee/>,

telefonidel 6675 709, 6675 762

või e-posti aadressidel vastuvott@ema.edu.ee ja post@lavakas.ee

55 noore interpreedi muusikalistest äratundmishetkedest

Eesti puhkpilli- ja löökpillimängijate konkurs 2012

AARE TOOL

EMTA muusikateaduse eriala doktorant

Eesti puhkpilli- ja löökpillimängijate konkurs. Esimene voor 21.–23. märtsini, teine voor 24.–25. märtsini Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias. Autasustamine ja esimese preemia laureaate kontsert Eesti Riikliku Sümfooniaorkestriga (dirigent Toomas Vavilov) 27. märtsil Estonia kontserdisaalis. Kavas: Wolfgang Amadeus Mozart, Klarnetikontsert A-duur, solist Tõnu Kalm; Emmanuel Séjourné, Kontsert marimbale ja keelpilliorkestrile, solist Heigo Rosin; Ralph Vaughan Williams, Tuubakontsert f-moll, solist Madis Vilgats; Wolfgang Amadeus Mozart, Flöödikontsert G-duur, solist Heili Rosin.

Kultuurisündmuste küllusest ja mitmekesisusest võib kohati jääda mulje, et verstaaposte jätkub eesti muusikamaastikul iga meetri jaoks. Ma ei soovi sugugi alahinnata teiste tänavuste muusikaürituste tähtsust, kuid pean siiski möönma, et 21.–27. märtsini peetud **Eesti puhkpilli- ja löökpillimängijate konkurs** tõuseb sellesse panustatud töö ja tahtejõu poolest eriliselt esile. Ärgem unustagem, et viiekümne viielt võistlejalt eeldas see kuudepikkust repertuaari viimistlemist, rääkimata töörohketest aastatest kõrge mängutaseme saavutamiseks, millele lisagem veel pedagoogide ja klaverisaatjate lugematud töötunnid ja kaasaelamine. Konkursi õnnestumisele andsid oma panuse kümme tuntud eesti heliloojat, kes kirjutasid teise vooru kohustuslikud palad. **Züriilt**, kuhu kuulusid **René Eespere** (esimees), **Andres Siitan**, **Margus Vahemets**, **Indrek Vau**,

Klarnetist Tõnu Kalm paistis silma isikupärase mänguga.

FOTO ERAKOGUST

Andres Kontus ja **Neeme Punder**, nõudis konkurs viie päeva jagu tähelepanelikku kuulamist ning keerulisi otsuseid. Ja loomulikult ei saa jätta tänamata korraldajaid, konkursi kunstilist juhti, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia puhkpilli-osakonna juhatajat **Toomas Vavilovit**,

Eesti Puhkpillimuusika Ühingut ning kõiki konkursi teostumisele kaasa aidanud organisatsioone.

Nende nelja aasta jooksul, mis on möödunud eelmisest, 2008. aastal Tartus toimunud võistlusest, on muusikute read märkimisväärselt tihenunud. Tänavuste osavõtjate seas leidis nii neid, kel on ette näidata nelja aasta tagune preemia, kui ka väga noori interpreete, kes konkursiks vajaliku mängutaseme on saavutanud küllap alles paari viimase aasta jooksul. Esinejate põhi-osa moodustasid **Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia üliõpilased**, kuid võistlejaid oli palju ka **Tallinna Muusikakeskkoolist**, **Heino Elleri nimelisest Tartu Muusikakoolist** ja **Georg Otsa nimelisest Tallinna Muusikakoolist**. Sealjuures on üsnagi intorigeeriv tõdeda, et hoolimata võistlejate erinevast kogemuste pagasist, oli teise vooru tase ühtlaselt kõrge, ja nii mõnigi alles keskharidust omandav muusik suutis pakuda tugevat konkurentsi endast vanematele, kõrgkooli vilumusega mängijatele. Arvudes väljendatuna on konkursi tulemused järgmised: **neli esimest preemiat, kaks teist preemiat, seitse kolmandat preemiat ja kümme diplomit**. Veidi üldistatumalt vaadates võib aga konkursi tulemusena kinnitada, et Eestis on aastate jooksul õnnestunud üles ehitada hästi toimiv muusikaharidussüsteem, mille eriline tugevus seisneb kõrgkoolile eelnevatel haridusastmetel tehtavas pühendunud töös.

Omadused ja oskused, mis tagavad edul igal konkursil, on loomulikult pilli suurepärane valdamine ja muusika mõistmine,

Oboemängijate parim oli Heli Ernits.

FOTO MAIT JÜRIADO

kasuks tuleb isikupära ja esinemisjulgus. Need omadused iseloomustavad mingil määral kõiki teises voorus võistelnuid ja ka paljusid neid, kes teise vooru ei pääsenud. Konkursil pannakse need oskused proovile aga tavapärasest märksa pingelisemas olukorras, mida veidi eksistentsialistliku värvinguga väljendit kasutades võiks nimetada “muusikaliseks piirsituatsiooniks”. Just sellises erilises olukorras jõuab võistleja selgu-

sele oma tegelikes võimetes, samasugune äratundmishetk võib tabada ka tema kuulajaid.

Kava läbimõelduse, keskendumise ja täpsusega suutsid publikus ja žüriis äratundmise esile kutsuda neli interpreeti – **Tõnu Kalm** klarnetil, **Heigo Rosin** löökpillidel, **Heili Rosin** flöödil ja **Madis Vilgats** tuubal, keda tunnustati esimese preemiaga ja võimalusega soleerida lõppkontserdil

Konkursi II vooru jaoks kirjutatud eesti heliloojate uudisteosed

Tõnu Kõrvits, “Signaal” ja “Laul” metsasarvele ja klaverile

Helena Tulve, “Nagu jõgi mere poole” altsaksofonile ja klaverile

Toivo Tulev, “Legatissimo” löökpillidele

Märt-Matis Lill, “Fantasia sul pian’e forte” soolotrompetile

Tõnis Kaumann, “Mors et vita duello” tuubale ja klaverile

Mirjam Tally, “Rivers” soolofagotile

Galina Grigorjeva, “Met-a-morphose” soolooboole

Jüri Reinvere, “Leggierezza” sooloflöödile

Erkki-Sven Tüür, “Saltatio borealis” klarnetile ja klaverile

Veljo Tormis, “Suure härja tapmine” tromboonile ja klaverile.

Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri ees. **Tõnu Kalm** esitas Mozarti Klarnetikontserdi isikupäraselt ja tehniliselt kindlalt. Etteaste köitis tähelepanu eelkõige viimistletud fraasikujunduse ja pilli kogu dünaamika-skaala suurepärase valitsemisega, mis tuli eriti esile kontserdi aeglases osas. Lisaks pälvis Tõnu Kalm eripreemia eesti helilooja uudisteose, Erkki-Sven Tüüri “Saltatio borealis” klarnetile ja klaverile parima ettekande eest. Tüüri teost tõlgendasid kaasa-haaravalt ka kolmandale kohale tulnud klarnetistid **Signe Sõmer** ja **Helena Tuuling**. **Heigo Rosinale** (löökpillid) esimese preemia määramisel sai ilmselt kaalu-keeks Toivo Tulevi “Legatissimo” interpreteering, mis edestas konkurente sihi-teadlikuma muusikalise terviku poolest. Kindlasti aitas edule kaasa ka õnnestunud repertuaarivalik (Emmanuel Séjourné Marimbakontsert), tänu millele oli kava mitmekesine ja mõjuv ning samal ajal kompaktne. Flöödimängija **Heili Rosin** on varemgi võitnud esimesi preemiaid olulistel vabariiklikel ja rahvusvahelistel konkurssidel. Väljapaistva mängutehnika kõrval, mille üheks osaks on kindlasti puhas ja varjundirohke toon, võib tema vaieldamatute trumpide hulka arvata detailide mõtesta-

Rohkearvulise flöödimängijate kategooria võitis särav Heili Rosin.

FOTO MAIT JÜRIADO

mise oskust. Peab siiski ütleva, et flötistide seas oli võistlus tihe, väga hea mänguga paistsid silma ka kolmanda preemia laureaadid **Kristin Mürsepp** ja **Anete Vinkel** ning Jüri Reinvere uudisteose julge esitusega eriti **Liina Kruglova** (diplom). Auhinalisele kohale tulid veel oboemängijad **Heli Ernits** (II koht) ja **Ingely Laiv** (III koht), saksofonistidest **Gert-Ott Kuldpärg** (II koht) ja **Kristiin Lääts** (III koht); löökpillimängijaist saavutas III koha **Tiit Joamets**, kes teises voorus esitas Marcin Błażewiczi keerulise Marimbakontserdi nr 2. Puu- ja vaskpillide võrdluses langes raskuse seekord puupillide poolele, sest näiteks traditsiooniliselt tugevas trompeti kategoorias jäid kohad välja andmata. Sellist puupillidest küllastunud üldpilti aitas aga tasakaalustada tuubamängija **Madis Vilgatsi** I koht. Tõeliselt särav interpret

kas avab teosele uue vaatenurga või laiendab senist arusaama instrumendi olemusest. Pärast Vilgatsi etteastet teises voorus, millest jäi meelde haruldane kõlapuhtus ja nõtkus, on põhjust vaadata tuubale kui sooloinstrumendile hoopis uue pilguga. Ralph Vaughan Williamsi Tuubakontserdi esitus kujunes lõppkontserdil üheks eredmaks sündmuseks ja tekitas soovi sellel pillil mängijaid ka edaspidi ERSO ees solemas kuulda.

Konkursi tulemusena on nii mõnedki küsimused saanud vastuse. Osavõtjail avanes võimalus oskuste proovilepanekuks ja sisekaemuseks. Kinnitust sai, et praegune muusikaharidussüsteem on taganud järjepidevuse ja kõrge taseme. Kuid ühtlasi pani konkurss taas kord mõtlema puhkpillimängu praegusele olukorrale ja muusikute tulevikuväljavaadetele laiemalt ning arutlema

selle üle, mil määral suudab ühiskond leida väärilist rakendust sellele potentsiaalile. Nendele küsimustele on juba märksa keerulisem vastata. Eesti Puhkpillimuusika Ühinguusse kuulub üle saja puhkpilliorkestri ja -ansambli. Kas nende orkestrite olulisus muusikute taimelava ja kultuurielu edendajana on leidnud ühiskonnas piisavalt teadvustamist ja kajastamist? Kas muusikapedagooge on nende tänuväärse töö eest, mis loob kõigeks selleks eeldused, kombeks küllalt tunnustada? Jääb vaid üle loota, et tänavune Eesti puhkpilli- ja löökpillimängijate konkurss, mis pakkus muusikalisi äratundmishetki viiekümne viiele noorele interpreedile, osutub mingil määral "silmade avamise päevaks" kogu kultuuriteadlikule üldsusele.

TULEMUSED

FLÖÖT

I koht – Heili Rosin
 III koht – Kristin Mürsepp,
 Anete Vinkel
 Diplom – Liina Kruglova

OBOE

II koht – Heli Ernits
 III koht – Ingely Laiv

KLARNET

I koht – Tõnu Kalm
 III koht – Signe Sömer
 III koht – Helena Tuuling

FAGOTT

Diplom – Kadri-Ann Suss

SAKSOFON

II koht – Gert-Ott Kuldpärg
 III koht – Kristiin Lääts
 Diplom – René Laur

METSASARV

Diplom – Kreete Perandi

TROMPET

Diplom – Märt Metsla
 Diplom – Aarne Ots
 Diplom – Toomas Vana
 Diplom – Ingvar-Vilmar Leerimaa

TUUBA

I koht – Madis Vilgats
 Diplom – Lauri Levistu

LÖÖKPILLID

I koht – Heigo Rosin
 III koht – Tiit Joamets
 Diplom – Brita Reinmann

Regilaul kui aardekirist

JOOSEP SANG

“Regilaul”. Stsenarist ja režissöör Ulrike Koch. Šveits-Eesti, 2011.

Karged kaadrid loodusest, karged kõlad neid saatmas – sellise pildi maalib uus dokumentaalfilm Eestist, Euroopa kaugest ja paljudele veel avastamata nurgast ning selle juurtemuusikast. Ulrike Koch on intervjuudes väljendanud oma üllatust selle üle, et siinsamas vana maailma serval on säilinud nii palju ürgset, puhast ja puutumatu, nii loodusliku kui ka kultuurilise keskkonna mõttes. Lagastamata loodust on meil tõepoolest rohkem kui mitmel pool mujal Euroopas, kuid kuidas meie pärimuskultuuriga, eriti selle sügavamate kihtidega päriselt lood on, on küsitav. “Regilaul” küsib ning suur hulk meie muusika- ja kultuuriinimesi annab vastuseid, jagab selgitusi, peegeldab isiklike seoseid ja kogemusi.

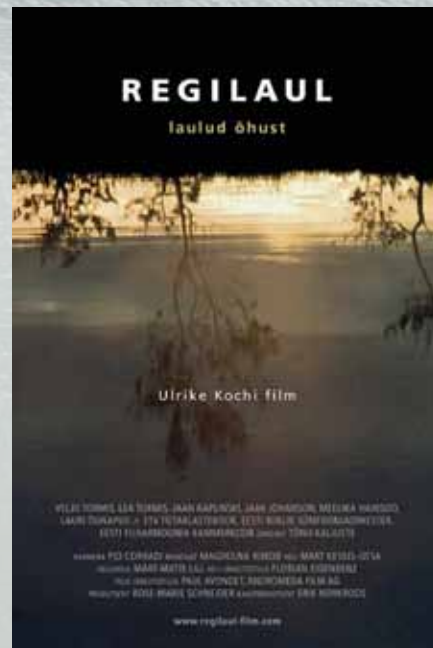
Keskne nende seas on helilooja Veljo Tormis, regilaulu puhaste ja puutumate väärtuste eest kõneleja. Tema kõrval on olulisel kohal rahvamuusikute paar Lauri Õunapuu ja Meelika Hainsoo, praktikud, kelle jaoks on regilaul elamise ja olemise viis. Vaatenurkade erisus tuleb siin välja mitmel moel – Tormis jagab seletusi töölaua taga, Õunapuu ja Hainsoo räägivad ja laulavad tarepõrandal, lapsed süles, autoroolis, ka proovi- ja kontserdisaalis. Tormise misansteen on talvine Kuusalu rand,

Me ei pruugi seda teada ega teadvustada, aga regilaul on iga eestlase vereringes. Sealt seda välja ei loputa.

Õunapuu ja Hainsool Lõuna-Eesti. Lisaks mainituile on rohkelt kaadris veel Jaak Johanson, kes ei tee saladust sellest, et regilaul on kaotanud oma algse rolli ja tähenduse. Film näitab, kuidas Johanson on erinevalt püüdnud vana laulu uude aega istutada (nt omaaegsed “väravamängud”). Teine selline aegade sideme otsija on Mikk Sarv, kelles elab edasi seitsmekümnendate ja kaheksakümnendate folgivaimustus, mis pani ühte patta regilaulu, sugulasrahvaste pärimuse, šamaanitrummid ja kitarrid, teatud teatraalsed elemendid jms. “Tuhamägede tantsupidu”, kus näeme Sarve šamaanitrummi ja peamikrofoniga masse juhtimas, on autentse regilaulu kontekstis müdugi ersats, aga eks regilauluga olegi kõike tehtud (Collage, Kiri-Uu, Ummaleelo, Kirile Loo jne), regilaul kannatab kõik välja.

Urve Lippus jagab teaduslikke seletusi, Jaan Kaplinski meenutab ehtsa regilaulu esmakuulmisest saadud ehmatus, Eva Mitrreikina laulab iidse Ruhnu puukirikus, Märt-Matis Lill laseb aidaräästa all jutul ja mõttel vabalt lennata, seto Jane Priks teeb käsitööd ja räägib oma kodukandi omapärrast. Ka muusikalise kanga poolest on film mitmekesine. Neljameheline Ütsiotsõ on tõeline seto *hardcore*; Celia Roose ja sõbrannad loovad suveköögis lauldes soojalt sundimatu atmosfääri, nagu ka Meelika Hainsoo ja Lauri Õunapuu kodus ja autosõidul. Naljakas on see, kuidas seto tüdrukud *ghetto blaster*’ist Anne Vabarna arhiivisalvestust kuulavad ja siis seda järele laulda püüavad.

Mida edasi, seda rohkem hakkab muinasjutulise looduse ja ehtsa regilaulu sekka tungima moodsat maailma ja muusikat. Filmi kaks esimest kolmandikku on haruldastel lõimunud – laul, loodus ja selle puhast sümboliseerivad veebikaamera võtted kotkapesast loovad maagilise terviku. Kuid nagu karta oli, liigub lugu ka meie pärisel keskele, kus regilaulu tõlgendavad Metsa-

tõll ja Vägilased ning sündmused toimuvad suures linnas. Filmi teises pooles on kesksel kohal Tormise “Eesti ballaadid” koos helilooja enda ning abikaasa Lea kommentaaridega. Kui Ulrike Koch oleks kasutanud kaadreid Peeter Jalaka lavastusest, oleks see pakkunud looduspiltidega võrdset visuaalset lumma, “Eesti ballaadide” proovide liiga pikk näitamine seda ei suuda. Üleüldse hakkab filmi lõpus fookus veidi hajuma, näiteks reis Ruhnu on regilaulu koha pealt tarbetu. Oleks võinud ju minna sama laevaga hoopis Kihnu, kus on vägagi palju, kellega ja millest rääkida. Seda enam, et seal on konkurentsituult kõige ilusamad rahvariided Eestis...

Ulrike Kochi film on vahest liiga pikk ja lõpus ka killustunud, kuid sellegipoolest on see vaatamist väärt, kindlasti ja just nimelt ka Eestis. Me ei pruugi seda teada ega teadvustada, aga regilaul on iga eestlase vereringes. Sealt seda välja ei loputa.

TULE ELLERI KOOLI!

Põhikooli või gümnaasiumi
lõpetanutele

VASTUVÕTT KLASSIKALISE MUUSIKA

(klaver, orel, keelpillid, puhkpillid, löökpillid, akordion,
laul, kooridirigeerimine, kompositsioon, muusikateooria)

&

RÜTMIMUUSIKA

(laul, klaver, kitarr, basskitarr,
löökpillid, akordion, puhkpillid)

erialadele

Lossi 15, Tartu

25. juuni konsultatsioonid

27.-28. juuni sisseastumiseksmid

www.imk.ee

Heino
Eller
125

Heino Elleri 125. sünniaastapäeva puhul korraldavad Eesti Teatri- ja Muusikamuseum ning Georg Otsa nimeline Tallinna Muusikakool 20.–21. oktoobri klaveriõpilaste konkursi-festivali „Mängime Elleri“. Osalema on oodatud noored pianistid vanuses 12–19 aastat. Konkurss toimub Tallinnas Georg Otsa nimelises Tallinna Muusikakoolis ning Eesti Teatri- ja Muusikamuseumis. Festivali raames toimuvad konkursit osavõtjatele jt huvilistele mitmed põnevad kultuuritüübid.

Osalejad esitavad konkursil kava, mis sisaldab vähemalt ühe Heino Elleri teose ning lisaks vabalt valitud teose(d) ja mille kogukestus on erinevates vanuserühmades:

I	12–13-aastased	kuni 6 minutit
II	14–15-aastased	5-8 minutit
III	16–17-aastased	8-12 minutit
IV	18–19-aastased	10-15 minutit

Heino Elleri muusikat peab olema vähemalt 1/3 kava pikkusest. Kava esitatakse peast.

Kõikide vanusegruppide parimatele on Elleri autoriõiguste omanik Eesti Teatri- ja Muusikamuseum välja pannud rahaliseid ja esemeliseid preemiaid.

Konkursile registreerumine toimub elektrooniliselt 1. maist - 1. oktoobrini 2012 Otsa kooli veebilehel www.otsakool.edu.ee. Sealsamas on kava valikul abiks korraldajate koostatud soovituslik Heino Elleri teoste nimekiri. Kirjastamata teoste käsikirjade koopiad on kättesaadavad ETMMi kodulehel www.tmm.ee. Osalejate majutamiseks on korraldajatel pakkuda soodsad võimalused.

Ootame teid ja MÄNGIME ELLERIT!

Eesti Teatri- ja Muusikamuseum
www.tmm.ee

Georg Otsa nimeline Tallinna Muusikakool
www.otsakool.edu.ee

Info: mangime.ellerit@otsakool.edu.ee; Lembit Orgse 52 03 320; Risto Lehiste 52 39 424

12. mail 2012
Viimsi Koolis

Korraldaja:

Viimsi
Jazz
Pop
Fest III

Lõppkontserdil kell 19.30
esineb vokaalansambel
Söörömöö ja bänd

Tulevikukoorigid *Future is Yours* kell 10.00
ja B-kategooria *Just For Fun*
A-kategooria *Simply the Best* kell 13.00
Vokaalansamblid *Little Less* kell 16.30
Festivali lõppkontsert kell 19.30

Päevased kontserdid TASUTA. Lõppkontsert 5/3 €. Lisainfo: viimsivald.ee/jazzpopfest

MILSTRAND

XI EESTI HELILOOJATE FESTIVAL

31.mai - 3.juuni Tartu Jaani Kirikus

Heliloojad:

Märt-Matis Lill, Timo Steiner, Tõnis Kaumann,
Mart Siimer, Malle Maltis, Monika Mattiesen,
Andrus Kallastu, Taavi Kerikmäe, Ardo-Ran Varres
(esiettekanded),
Erkki-Sven Tüür, Helena Tulve, Peeter Vähi, Arvo
Pärt, Ester Mägi, Alo Põldmäe, Toivo Tulev, Tõnu
Kõrvits, Galina Grigorjeva, Hans-Gunter Lock

Interpreedid:

Tallinna Kammerorkester, dirigent Lauri Sirp,
Mari Poll, Küberstudio, Repoo Ensemble, Aare
Tammesalu, Taavi Kerikmäe, Meelis Vind, Monika
Mattiesen, Martti Raide, Heino Elleri nimelise
Tartu Muusikakooli kaasaegse kammermuusika
ansamblid jt.

Festivali kunstiline juht: Monika Mattiesen

www.composer.ee

mulje

Meelelahutuslavastuse filosoofiaotsing kui donkihhotelik enesepettus?

VIRVE NORMET
muusikaajakirjanik

Don Quijote (René Soom) ja tema truu kaaslane Sancho Panza (Ago Anderson).

Mitch Leigh' muusikal "Mees La Manchast" (1964/65). Esietendus 22. märtsil Rahvusooperis Estonia (nähtud etendused 1. ja 4. aprillil).

Broadway menumuusikali (New Yorgis mängiti lavastust 2328 korda!) libreto on Miguel de Cervantes Saavedra romaani "Don Quijote" ainetel ning kirjaniku kui isiksuse peale mõeldes kirjutanud Dale Wasserman. Tõlge eesti keelde: Peeter Volkonski. Lavastaja: Neeme Kuningas. Dirigendid: Jüri Alperen ja Mihhail Gerts. Kunstnikud: Ott Evestus, Grete "Stitch" Laus, Palle Palmé (valgustus). Osades: René Soom või Priit Volmer (Cervantes / don Quijote), Tõnu Kark või Ago Anderson (Sancho Panza), Hanna-Liina Võsa või Kelli Uustani (Aldonza/Dulcinea) ning Märt Jakobson, Mart Laur, Olari Viikholm, Kadri Kipper, Kristina Vähi, Janne Ševtšenko, Aleksander Arder, Oliver Kuusik, Andres Köster jt.

On tore, et üks rahvalik muusikal irriteerib analüüsimeistreid Alvar Loogi (ajalehes Sirp) ja Rein Veidemanni (Postimehes) surmtõsiselt sõna võtma. See on sama sündroom, mis la-

vastajal Neeme Kuningal: eesti mees ajab ikka tarkust taga! Kõikjal ja kõiges.

Ent mis lavateos on öieti "Mees La Manchast"? Alustuseks tsiteeriksin libretist Dale Wassermanni, kes seostas don Quijote kuju Cervantese enda isikuga ning kirjutas kokku täiesti uue lavateose. Kavalehel avaldatud intervjuus ütleb Wasserman: "Mina – nagu enamik inimesi – polnud "Don Quijote" lugenud. (...) Asusingi romaani kallale ja veendusin poole miljoni sõna pärast, et seda ei ole võimalik dramatiseerida. Selleks oleks liiga palju võimalusi. (...) Mulle tundus, et see sarnaneks püüdega järve ämbrisse kallata." Nii ta siis kirjutabki oma stsenaariumi Ameerika publiku maitse järgi. Samasuguses lihtsas võtmes lahendab Mitch Leigh ka muusika, mis vaevalt poole lavastuse ajast endale saab. Orkestri koosseis piirdub puhkpillidega, neile lisanduvad kontrabassid ja Hispaania olustikumuusikas möödapääsmatud kitarrid, nii laval kui ka orkestris.

See filosoofiale rõhumine...

... hakkab silma nii arvustustes, näite-
mängus endas kui ka kommentaarides ja

kavaraamatuski. Viimane on lahenduselt üks lustakas leid: toredasti faktitihe, aga iseenesest ka üks paras segadik, tekst on paigutatud lehtedele kõikvõimalikku pidi. Küllap peab seegi sümboliseerima maailmas domineerivat hullust. Aga leheküljenumbrid kulusid siiski marjaks ära...

Miks me ei võiks võtta seda meest La Manchast – ühes isikus kirjanik ja tema raamatu peategelane – lihtsalt kui kahte rolli mängivat lavakangelast? Praegune 1950/60ndate muusikalide buum maailmas eksponeerib end multimeedia sildi all, st võimalust näidata lavastuse sisse monteerituna kõike, mida näitlejad-lauljad-tantsijad-trikimehed, lavakujundus- ja kostüümimaterjalid ning ajastu tehnika(imed) võimaldavad, ning panna see tervikult teenima. Kui nii läheneda ka Estonia muusikalile, on siin palju efektselt pilkupüüdvat, isegi imetlust väärivat, on kõrvapaitavat, naerma ajavat, ehk õige natuke ka tõsiseks tegevat ja brutaalsusega jahmatavat. Ka arutlema-kritiseerima sundivat. On lavastajapoolset võllanaljagi. Kuidas muidu mõista suurimat publikumenu pälvivat Sancho Panzat "jorutajate" Tõnu Kargi ja Ago

Andersoni kehatustes!

Mul oli võimalus näha laval mõlema koosseisu peategelasi: 1. aprillil Priit Volmer, Tõnu Kark ja Hanna-Liina Võsa, 4. aprillil René Soom, Ago Anderson ja Kelli Uustani. Mõlemal õhtul olid nauditavad professionaalsed kaunikõlalised koori- ja ansambliumbriid ning kõrvaltegelaste rõõmustavad hääled: Janne Ševtšenko, Aleksander Arder, Mart Laur, Urmas Põldma, Juuli Lill jt väärivad ka tõsiseid (pea)osi. Hea mulje jätsid ka ainult pisut-pisut oma Ameerika kolleegidele mänguvõimetelt alla jäävad orkestri puhkpillimängijad. Leigh' muusika on melodiline, lihtne, see on kauni harmoonia ja hispaaniaalike rütmide süntees. Meelde jäävaid viise on, ent mitte palju, ja mõned, nagu don Quijote "Tootuselaul" ja Dulcinea "aariad", on ka iseseisvate muusikapaladena lausa igihaljaks klassikaks lauldud.

Subjektiiivsed muljed

esimesest õhtust olid siiski sisemist rahu- tust tekitavad. Etenduses on Cervantest ja kõnetekstilist igavat kordamist liiga palju, don Quijotet ja muusikat aga vähevõitu. Midagi olulist tundub tema rollis puudu jäävat, nii Volmeri kui ka Soomi puhul. Ja siit liigub mõte nelikümmend aastat tagasi laval olnud Georg Otsa juurde. Miks õnnestus temal teha kurva kuju rüütlist justkui omaenda võrdkuju? Miks sai sellest sümbol? Mängisid siin kaasa ehk ajastu ja meie endi suhteline isoleeritus muu maailma kultuurist ja muusikali kui žanri uudsus meie teatrimaastikul? Ja Georg Otsa aristokraatlikkus ning määratu lavavõlu selles topeltrollis? Ja lõpuks ning tähtsaimana – tema hääle lõputu väljendusrikkus ja puhtesteetiline kaunius? Ilu kui asi iseeneses. See ei jätnud kedagi külmaks. Helgi Sallo sekundeeris peategelasele sellise peene tundlikkusega, esimestest hetkedest peale, mis välistas vulgaarsuse. Ja nii said neist legendid.

Praegune lavastus kulgeb üldse liiga primitiiv-loogiliselt lahtiseletatuna, murdevõi löikekohti, kus vaataja mõte ise (tunnetuslikult!) edasi liiguks ja "lüngad täidaks", pole. Loo sõnum on viidud vähestesse sõnadesse pandava lihtsuseni.

Etenduses on Cervantest ja kõnetekstilist igavat kordamist liiga palju, don Quijotet ja muusikat aga vähevõitu. Midagi olulist tundub tema rollis puudu jäävat.

Hanna-Liina Võsa Dulcinea rollis.
FOTOD HARRI ROSPU

Kuid "mängib" visuaalne külg. Andekas leid on tagaseinale kavala nurga all paigaldatud suured peeglid, mis mitmekordistavad laval liikuvate tegelaste hulka ja muudavad peeglis ka nende välimust. Kaldtee, mida mööda laskuvad lavale "vaenlased" ja mis "viib nii inkvisitsiooni kui tähtede poole", on juba üsna tavaline võte. Tegelaste kostüümid on esile kutsunud vastakaid arvamusi: kentsakalt grotesksed, ülikirevad, liikumist takistavad, karnevalilised, mitte-tõsiseltvõetavad oma mängulisuses ja lapsikuses jms. Eks nad tundu tõesti detailirohked ja üsna raskesti tabatavat sümboolikat täis riputatud. Kuid ma ei kurdaks, et nad tähelepanu hajutavad. Millett siis?!

Siinkohal hoopis tänusõnad lavastajale ja kunstnikele, kes pole küünalt vaka all hoidnud ja on oma fantaasial lennelda lasknud!

Peategelastest rääkides kipub keelele võrdlemine. Priit Volmer on kujult rühikam, rüütellikum, ka tema liikumises pole jõuetust ja madalust nagu René Soomi rollil. Ent vokaalselt "edestab" Soom Volmerit, sest tal lihtsalt on jumalast antud peaaegu georgotsalik bariton. See kõlaks nauditavalt ka siis, kui ta laulaks vaid ühte nooti ja mõttetut silpi. Selline on kauni inimehääle vägi! Hanna-Liina Võsa ja Kelli Uustani Dulcinead on tasavägised. Mõlemal on väga kaunis keskmine tessituur ja pisut-pisut kiledavõitu, justkui ülemhelideta kõrgregister, kuid esitused olid tundlikud, mõttekad

ja ilmekad. Lavastaja on aga lõbutüdrukute rolli liiga trafaretseks teinud. Muude fantaasiate kõrval oleks ka siin võinud suuremat leidlikkust üles näidata.

Rahva hääl on tõe hääl

Teos on pärilvinud suure publikumenu ja see on üsna loomulik. Muusika on ju imeilus ja tõestab taas, et ka meie ajal jõuab meloodia ja kaunis harmoonia peaaegu iga inimeseni.

Et rahva hääl on tõe hääl, sellele äratundmisele jõudsin ma, lugedes Delfis tädi Maali arvamus (vaatamata püstiseisva publiku ovatsioonidele iga etenduse lõpul):

"Selle muusikali põhisõnum on trivialsuse ja idealismi vastandumises, ja see vastuolu jäi paraku välja tulemata. Lavastus oli liiga ilus, pehmeke ja pigem nagu muinasjutt Alice imedemaal.

Laulunumbriid olid väga head, selle kohta pealt ei ole miskit ette heita. Aga kontseptsioon... Selles vanglas oleks päris tore olla olnud, seltskond kaunis sümpaatne ja inkvisiitor ka arusaaja inimene, sestap l a h u t a s Cervantes / Alonso Quijana / don Quijote heast südamest nende m e e l t, mitte ei võidelnud oma elutöö ja ideaalide eest."

Kuldsed sõnad! Kes soovib kurva kuju rüütli filosoofia kannul maailma asjade üle mõtiskleda, võtku kätte Cervantese originaalteos, ja kõrvale võib lugeda kasvõi Rudolf Steinerit ning teisi inimest ning maailma omavahel tasakaalu viia püüdvaid mõtlejaid. Kes aga tahab veeta kena õhtut ilusa lihtsavõitu muusika, vaimuka lavaseade ja professionaalsete muusikutega, valigu muusikal Estonias!

Tartu Akadeemiline Meeskoor 100

Helilooja, koori- ja orkestrijuhth **Juhan Simm** asutas aastal 1912 Tartu Üliõpilaste Ühendatud Meeskoori, mis alates 1965. aastast kannab nime Tartu Akadeemiline Meeskoor (TAM), olles praegu vanim meeskoor Eestis. Koori dirigentideks on olnud Juhan Simm (1912–1924), **Leonhard Neuman** (1924–1933) ja **Richard Ritsing** (1933–1974). Praegune peadirigent **Alo Ritsing** on meeskoori juhitanud aastast 1963, olles peadirigent aastast 1974.

Väärika juubeli auks andis meeskoor aprillikuu jooksul kolm kontserti, Tallinnas, Tartus ja Pärnus. Ettekandele tulid laulud eesti koorimuusika varamust (Mägi, Ernesaks, Tormis, Läte jt). Esindatud oli ka kõigi nelja TAMi peadirigendi looming, sealhulgas Alo Ritsingult TAMi 100. aastapäevale pühendatud “Päikese tõus” Juhan Liivi tekstile. Kooriliikmete sõnul on Alo Ritsing “laulude kirjutamisel niisama töökas kui koori kõla vormimisel – viimastel kümnenditel on koori igal kontserdil paar-kolm laulu ka Alo sulest pärit”.

Kontserte dirigeerisid **Lauri Sirp** ja Alo Ritsing. Lavastaja oli **Indrek Sammul**, solist **Atlan Karp** (bariton), kontsertmeister **Jorma Toots**, koreograaf **Enn Meesaar**, videokunstnik **Pille Kannimäe**, valguskunstnik **Emil Kallas**, hääleseadja **Liia Ritsing** ja konferansjee **Ain Mäeots**. Kaasa tegid ka Viljandi Kultuuriakadeemia tantsijad ning Pärnus ja Tallinnas toodi koos Tartu Ülikooli sümfooniaorkestriga publiku ette Tobiase “Eks teie tea”, osa Tubina tsüklist “Kosjasõidu laulud” ning Mozarti, Verdi ja Griegi muusikat.

TAM oma juubelikontserdil Estonia kontserdisaalis.
FOTO KOORI ARHIIVIST

Vladimir Alumäe 95. sünniaastapäev

6. aprillil möödus 95 aastat legendaarse viiuldaja ja pedagoogi **Vladimir Alumäe** (1917–1979) sünnist. Hinnatud interpret ja pedagoog Vladimir Alumäe oli Tallinna Riikliku Konservatooriumi professor, rektor ning üks Eesti silmapaistvamaid viiuldajaid. Ta esines nii soolokavadega kui ka kammermuusiku ja orkestrisolistina, tellis ja kandis ette arvukalt eesti muusikat. Tema juures õppisid paljud hilisemad eesti tunnustatud viiuldajad ja viiulipedagoogid (**Endel Lippus**, **Moissei Alperen**, **Ivi Tivik**, **Mare Teearu**, **Tiiu Peäske**, **Niina Murdvee**, **Olavi Sild**, **Urmas Vulp**, **Mirjam Kerem** jt).

Tähtpäeva puhul toimus Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kammer-saalis kontsert sarjast “Jubilate” ning Klassikaraadio andis eetrisse kaks erisaadet. (EMIK)

Vladimir Alumäe.
FOTO ETMM / KALJU SUUR

Pille Lill 50

20. aprillil tähistas oma 50. sünnipäeva laulja ja pedagoog Pille Lill. Tähtpäeva puhul toimus 14. aprillil Estonia kontserdisaalis pidulik galakontsert, kus astusid üles juubilarid head sõbrad ja kolleegid **Margareta Haverinen-Brandt** (Soome), **Helen Lokuta**, **Jassi Zahharov**, **Oliver Kuusik**, **Marina Morozova**, **Olga Zaitseva**, **Mati Kõrts**, **Aare Saal** jt. Lauljaid saatsid **Marje Lohuaru**, **Piia Paemurru**, **Zoja Hertz** ja **Colin Hansen** (USA/Soome), konferansjee **Margit Kilumets**. Esitusele tulid tuntud ooperiaariad, duetid ning kaunid kammerlaulud.

Pille Lill on õppinud laulmist Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias, Londoni Guildhall School of Music and Dramas, Helsingi Sibeliuse Akadeemias ning Karlsruhe Muusikakõrgkoolis. Ta on laulnud peaosi ligi kolmekümnes ooperis (Krahvinna “Figaro pulmas”, Donna Anna “Don Giovanni”, Mimi “Boheemis”, Cio-cio-san “Madama Butterfly”, Tosca, Desdemona “Othellos”, Violetta “Traviatas” jpt). Ta on ka hinnatud oratooriumisolist ja kammerlaulja.

Aastast 1997 õpetab Pille Lill Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias ning on omanimelise muusikute fondi (PLMF) looja. Rohkem infot fondi kodulehel: www.plmf.ee

Auhinnati muusikateatri tippe

Rahvusvahelisel teatripäeval 27. märtsil jagati Nuku- ja Noorsooteatris Eesti teatri auhindu.

Muusikateatri valdkond leidis äramärkimist neljal korral. Nimiosade sära-va ja mitmekülgse tõlgenduse eest lavastustes “Manon Lescaut” (Estonia) ja “Maria Stuarda” (Vanemuine) sai auhinna sopran **Aile Asszonyi** ning Elisabetta I ja Hanna Glawari rolli väljapaistva ning kunstiliselt veenva esituse eest lavastustes “Maria Stuarda” ja “Lõbus lesk” Vanemuise sopran **Karmen Puis**.

Muusika-, balleti- ja tantsulavastuse žürii tõstis esile kogu **Vanemuise muusikalavastuse trupi**, kes pälvis eriauhinna Purcell'i semi-ooperi “Haldjakuninganna” originaalse ja julge tõlgendamise eest.

Georg Otsa nimelise auhinna pälvis Rahvusoper Estonia bariton **René Soom**, keda tunnustati muusikalise ja lavalise väljendusrikkusega loodud ooperi- ja operetrollide eest, millest tõsteti esile järgmisi: Onegin (“Jevgeni Onegin”), Cervantes / don Quijote (“Mees La Manchast”), Schanard (“Boheem”), Guglielmo ja Papageno (“Cosi fan tutte” ja “Võluflööt”), Achilles (“Julius Caesar”), Marullo (“Rigoletto”) ja mitmeid teisi osi. Auhinna määramisel arvestati ka osalemist Nargen Opera projekt-lavastuses ning meisterlikke soolokavu kammerlauljana.

Teatriauhindade ajalugu ulatub aastasse 1961. Auhindade väljaandmist toetab Eesti Kultuurkapital.

Karmen Puis.
FOTO SCANPIX /
POSTIMEES

Heino Elleri muusikapreemia jääb tänavu välja andmata

Eesti ainus noore helilooja preemia, Heino Elleri nimeline muusikapreemia jääb sel aastal välja andmata. **Eesti Teatri- ja Muusikamuuseumi** kinnitusele on põhjus nii selles, et üha vähem on laekuvaid Elleri autoritasusid, kui ka selles, et preemiat pole kellelegi anda.

ETMM on noorele heliloojale mõeldud preemiat välja andnud alates 1998. aastast. Elleri preemia on pälvinud **Helena Tulve, Tõnu Kõrvits, Ülo Krigul, Märt-Matis Lill, Mirjam Tally** ja mitmed teised tunnustatud noorema põlvkonna heliloojad.

Sel kevadel preemia saajate nimekiri ei täiene. “Tõesti ei tahaks, et kõik heliloojad, kes mingil hetkel on noored olnud, on selle preemia saanud,” märkis ETMMi direktor **Ülle Reimets**.

Reimets soovib, et Elleri preemia oleks väärikas ja ihaldusväärne ning et preemiasaaja tõstaks Elleri loomingu pildile, nagu seda teeb näiteks mõõdu-

nud aastal premeeritud **Sten Lassmann**, kel on kavas plaadistada kogu Elleri klaverilooming.

Muuseumil on muretsemiseks ka üsna praktiline põhjus. Nimelt on Elleri autoritasud, mille eest muuseum preemiat välja annab, aasta-aastalt vähenenud. Nii et mõne aasta pärast võib juhtuda, et isegi kui väga tahaks järgmist noort heliloojat või interpreeti tunnustada, pole selleks vahendeid. “Ega see autoritasude vähenemine muud näita, kui seda, et heliloojat mängitakse vähem. Meie suured kontserdiorganisatsioonid ei pühenda Elleri 125. sünniaastapäevale minu teada ühtegi kontserdisarja,” rääkis Reimets.

Ühest vastust sellele, kuidas muuta Heino Elleri looming populaarseks ja tõsta preemia au sisse, Reimetsal pole, kuid lisas, et loodetavasti õnnestub see järgmisel aastal siiski välja anda.

(ERR)

XXVIII Uno Naissoo loomingukonkurss

25. märtsil toimus G. Otsa nim Tallinna Muusikakoolis XXVIII Uno Naissoo nim noorte loomingukonkursi finaali, kuhu pääses 12 võistluslugu. Konkursi žürii otsustas jagada auhinnalised kohad järgmiselt: I koht (1000 eurot) – **Kaspar Uljas** “Los pescadores”, II-III koht (500 eurot) – **Lee Taul** “Keeruline valss” ja **Janno Trump** “Miles away”.

Auhinnafondi pani välja Eesti Esitajate Liit, preemiaraha on mõeldud stipendiumiks enesetäiendamise eesmärgil. Jagati ka eripreemiaid. Rohkem infot G. Otsa nim Tallinna Muusikakooli kodulehel: www.otsakool.ee

Sten Lassmann esitles teist plaati Heino Elleri klaverimuusikaga

Pianist **Sten Lassmann** tutvustas 24. märtsil Eesti Teatri- ja Muusikamuuseumis oma teist heliplaati **“Heino Elleri kogutud klaveriteosed II”**. Esitlusele järgnes Lassmanni loengkontsert “Heino Eller ja eesti muusika”. Plaadil kõlavate teoste hulka kuuluvad “Chanson triste”, “Furioso”, Sonatiin fis-moll, “Episood revolutsioonijast”, “Kaheksa pala”, “Eesti tants” jt.

CD on andnud välja plaadifirma Toccata Classics Londonis. See on teine väljaanne seeriast, mille eesmärgiks on salvestada kogu Heino Elleri klaverimuusika. Eduard Tubina sümfoonilise loomingu järel on Elleri klaverilooming suurim osa eesti klassikalise muusika pärandist ning see projekt, kokku seitse CD plaati, on üks suurimaid eesti muusika salvestusprojekte läbi aegade.

Sten Lassmann: “Vaatamata sellele, et Eller oli ise viiuldaja, on suurim osa tema loomingust kirjutatud klaverile. Klaverimuusikat kirjutas ta alates esimestest katsetustest kompositsiooni alal kuni 1960. aastateni, ning selle aja jooksul kogunes nimekirja ligi kakssada teost. See rikkalik ning mitmekesine muusikavaramu – alates 19. sajandi romantilise väljenduslaadi peegeldustest läbi 20. sajandi kunstivoolude ekspressionismi ja impressionismi kuni eesti rahvamuusika töötluste ning põhjamaise looduslühirikani – on siiani terviklikult esitamata ning vähe kättesaadav helisalvestistel.”

2011. aasta Heino Elleri muusikapreemia laureaadi Sten Lassmanni esimene CD Elleri klaverimuusikaga ilmus eelmise aasta oktoobris, kolmas plaat peaks kuulajateni jõudma 2012. aasta oktoobris. Plaadi salvestamist toetas Eesti Kultuurkapital ning produtseerimist Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum.

(EMIK)

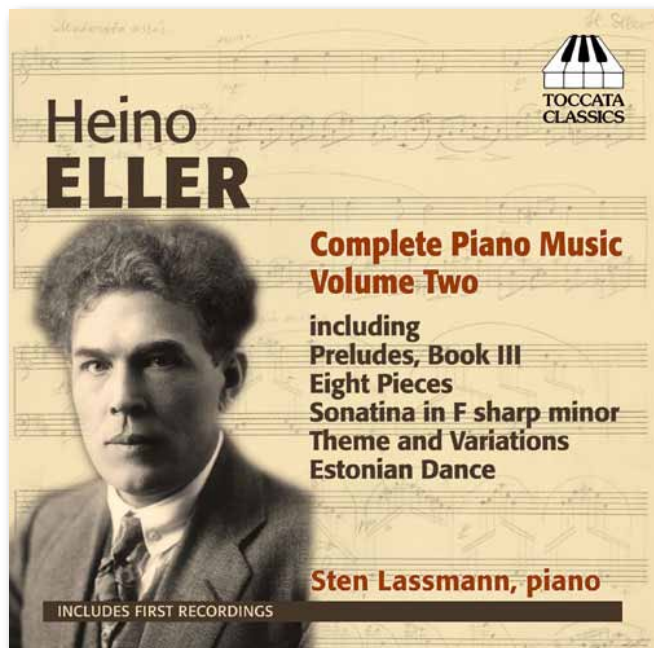

FOTO ERSO ARHIIVIST

ERSO pärast 22 aastat taas Peterburi Filharmoonia suures saalis

Eesti Riiklik Sümfooniaorkester andis 29. märtsil kontserdi Peterburi Filharmoonia legendaarses suures saalis. Kontsert oli pühendatud vene-tatari päritolu helilooja **Sofia Gubaidulina** 80. juubelisünnipäevale, mida mõni kuu tagasi tähistati kontserdiga ka Tallinnas. Ettekandele tulnud Gubaidulina teosed “Two Paths” kahele violale ja orkestrile, “The Rider on the White Horse” suurele orkestrile ja orelile ning “Alleluia” (1990) vokaalsolistidele, koorile ja orkestrile pälvitsid rohkearvulise publiku väga sooja vastuvõtu.

Kontserdil soleerisid **Isabel Villanueva** ja **Marina Kataržnova** (vioola), **Matvei Šilkin** ja **Jegor Reutov** (tiiskant), **Galina Sidorenko** (metsosopran), **Boriss Stepanov** (tenor) ja **Artjom Kamalitinov** (bass), kaastegevad olid **Piret Aidulo** orelil ja Peterburi Mihhaili teatri koor. Nii proovis kui kontserdil viibis ka helilooja Sofia Gubaidulina.

ERSO ajaloos on kontserdid Peterburi (endise Leningradi) Filharmoonia suures saalis olnud alati erilise tähendusega. Esimesed kontserdid 1976. aastal koos peadirigenti **Neeme Järvi**ga panid aluse üle kümne aasta kestnud iga-aastastele menukatele Leningradi turneedele. Viimati esines ERSO Peterburi Filharmoonia suures saalis kaksikümne aastat tagasi, 1990. aastal, kui **Eri Klasi** juhatusel kanti ette Haydni oratoorium “Loomine”. Möödunud kevadel anti aga orkestri endise peadirigendi **Nikolai Aleksejevi** juhatusel kontsert Peterburi taasavatud Jaani kirikus.

Uuel hooajal esineb ERSO samas saalis koos peadirigenti **Neeme Järvi**ga.

(ERSO)

EMTA XXIII rahvusvahelised trompetipäevad

Tänavused rahvusvahelised trompetipäevad toimusid kolmes jaos: 7.–14. veebruarini esinesid Pärnus, Tartus ja Tallinnas **Adán Delgado Illada** (Hispaania) ning **Priit Sonni** ja **Aavo Otsa** trompetiõpilased ning Illada, Sonni ja Otsa juhendamisel toimus ka trompeti meistrikursus; 12.–16. märtsini andsid trompetisolistid kontserte Tallinnas, ühega neist tähistati ka **Aavo Otsa Muusikastuudio** 10. tegevusaastat; 7.–8. aprillini korraldati professor **Juri Bolšijanovi** mälestuskontsert, rahvusvaheline konverents “Trompetimängu õpetamise põhitõed III” ning noorte trompetisolistide konkurs “**Trompetitallendid Tallinn 2012**”.

“Mul on väga hea meel, et konverentsil olid mitmed ettekanded pühendatud Juri Bolšijanovi 90. sünniaastapäeva mälestusele ning eesti ja vene trompetikoolide koostööle,” sõnas Aavo Ots. “Samuti rõõmustas, et Bolšijanovi kunagised õpilased Jüri Leiten ja Adomas Kontautas leidsid aega oma mälestusi jagada. Väga huvitavaks osutus Madridi Fuenlabrada konservatooriumi õppejõu ja Madridi Ooperi solisti **Ernesto Chulia Ramiro** ettekanne oma raamatust “Vademecum del trompetista”, mille kavatsen lasta lähemal ajal oma trompetiklassi tarbeks tõlkida.”

Konkursist osa võtnud 37 trompetisti jagunesid kuude vanuserühma. Esinejaid oli nii Eestist, Lätist, Leedust kui ka

Hispaaniast ning iga riiki esindas üks žüriiliige: Adan Delgado Illada (Hispaania), **Adomas Kontautas** (Leedu), **Uldis Murnieks** (Läti), **Valdo Rüütelmaa** (Eesti).

Esikohad jagunesid järgmiselt: 7–8-aastastest võitis **Mattis-Johan Mere** (Eesti), 9–11-aastastest **Dovydas Drabavičius** (Leedu), 12–13-aastastest oli parim **Vytautas Juknys** (Leedu), 14–16-aastastest **Adan Diaz Pérez** (Hispaania), 17–21-aastastest **Mario Martos Nieto** (Hispaania) ning 22–30-aastaste seas **Aarne Ots** (Eesti).

Žürii esimehe Adan Delgado Illada sõnul on selline konkurs Euroopas unikaalne, andes õpetajatele hea võimaluse oma meetodeid võrrelda. “Võistluse tase oli hea ning žürii otsus üksmeelne. Igas vanuse-

rühmas anti välja üks esikoht, kuid meelde jäävalt kõrget taset näitasid ka mitmed teise ja kolmanda koha pälvinud noored muusikud, näiteks **Laur Keller** ja **Ingmar Nömmann** 12–13-aastaste seas ning **Kristijonas Sakalauskas** 14–16-aastaste rühmas. Eriti tihe konkurents oli 17–21-aastaste vahel, kolmanda koha pälvisid lausa kolm trompetisti, **Märt Metsla**, **Chris Sommer** ja **Mihkel Kallip** Eestist, ning teist kohta jagasid **Norman Verte** Eestist ja **Vytautas Milieška** Leedust. Peapremiad võitnud Mario Martos Nieto ja Aarne Otsa esinemises oli nii suurt musikaalsust kui ka kõrgtasemel virtuoossust,” ütles Delgado Illada pärast võistlust.

Tallinna Muusikakeskkooli trompetikvartett koosseisus Laur Keller, Jaan Mesi, Ingmar Nömmann ja Henri Christofer Aavik. Klaveril Meeli Ots. FOTO ALBERT TRUUVAÄRT

“Parim noor instrumentalist 2012”

Eesti Muusikakoolide Liidu igakevadisel konkursil “Parim noor instrumentalist” osalesid tänava keel- ja löökpillide ning akordioniõpilased. Kuna konkursid toimuvad pillidele eraldi ja erinevate žüriidega, siis finantskaalutlustel võistlevadki ühel aastal puhkpilli- ja klaveriõpilased ning teisel aastal keel- ja löökpillimängijad ning akordionistid.

Konkursid on toimunud mitukümme aastat ning seejuures pidevalt uuenenud. Näiteks on aja jooksul lisandunud sal-

vestusvoor, et lihtsustada võistluse korraldamist vähenenud eelarve ja suurenenud osalejate arvuga.

Võistlus saab alguse regioonides, kus selgitatakse välja ja autasustatakse selle piirkonna parimaid. Žürii valib lõppvoor osalejad välja piirkondlike laureaate salvestuste põhjal.

Konkursi tulemused instrumentide järgi Muusikakoolide Liidu kodulehel: www.eestimuusikakoolideliit.ee

Akordionistide vanema rühma võitja **Anti Ingel** (Aruküla huvikeskus) konkursi lõppkontserdil 1. aprillil Mustpeade majas.

XX Muusikatriaad Viljandis

Muusikatriaad on Viljandis toimuv kolmepäevane kultuurisündmuste sari, mille raames toimuvad kontserdid, loengud ja noore muusiku konkursid. Üritus on välja kasvanud kunagistest Viljandi kultuurikolledži levimusikapäevadest, mille eestvedajateks olid kooli õppejõud. 2003. aastast kannab sündmus Muusikatriadi nime ja keskendub kolmele kultuuriakadeemia õpetatavale muusikastiilile: pärimusmuusikale, jazzile ja klassikalisele muusikale.

Sündmuse kulminatsiooniks on noore muusiku konkursid, kus hinnatakse pärimusmuusika seadeid, instrumendi valdamist ning omaloomingut. Kitarrist ja pedagoog **Ain Agan** on Muusikatriadi võistumängimise ideed seletanud kui püüdlust sünteesida pärimusmuusikat improvisat-

Muusikatriadi
publikulemmik
Kaarel Kuusk.

Žürii koosseisus Tiia Teder, Margus Pärtlas, Ene Lukka-Jegikjan, Vello Kuura ja Joosep Sang andis välja järgmised auhinnad:

Grand prix parima pärimusmuusika seade eest – **Jaan Jaago**

Parim instrumentalist – **Sänni Noormets** (viil)

Parim omalooming – **Kaarel Kuusk**

Parima kitarristi eripreemia pälvis **Kaarel Liiv**, "Jazzkaare" auhinna võitis pianist **Kaarel Kuusk** ja Klassikaraadio auhinna lauljatar **Laura Junson**.

Publiku lemmikuks osutus **Kaarel Kuusk**.

sioonilise muusikaga, et leida oma helimaailm. Ta väidab, et see süntees on andnud tõuke selliste koosseisude loomiseks nagu RO:TORO ja Paabel.

Muusikatriadi konkursid toimuvad Pärimusmuusika Aidas, kus on kvaliteetne heli- ja valgustehnika ning suur lava. Võistumängimine annab hea ülevaate kultuuriakadeemia muusikaosakonna tudengitest, sest hetkel on konkursid pigem koolikeskne.

Tänavusel, 13. aprillil toimunud konkursil valitses positiivne, toetav aura, ka publikuhuvi oli suur. Järele mõeldes tundub, nagu polekski olnud oluline, kes võidab, vaid huvi pakkus rohkem see, kes muusikaliselt üllatab. Minu arvates näitas selleaastane Muusikatriaad selgelt, mille poole me püüdlime. Terviklahendused. Sündmus oli korraldatud kultuuriakadeemia jõududega, kaasatud olid erinevad osakonnad alates rahvuslikust käsitööst ja lõpetades etenduskunstidega.

Lee Lang, Muusikatriadi peakorraldaja

Muusikatriadi *grand prix'* võitja **Jaan Jaago**.
FOTOD URMAS VOLMER

VIII koolinoorte segakooride kon- kursid tõi Raplasse üle 600 laulja

Juba kaheksandat korda kogunesid tutvumiseks ja võistlemiseks kokku koolinoorte segakoorid üle terve Eesti. Seekord toimus konkursid Raplas ning võistlustules oli 18 koori – kümme A-kategoorias ja kaheksa B-kategoorias, kokku üle 600 lauljaga.

Tänavune konkursid oli pühendatud helilooja **Ester Mägi 90. sünnipäevale** ning mõlema võistluskategooria kava pidi sisaldama üht laulu Ester Mägi loominguist. A-kategooria kooridel oli selleks "Dona nobis pacem" (1992) ja B-kategoorias "Kiike kaema" (1975).

Koore hindas neljaliikmeline žürii: **Marjukka Riihimäki** Soomest ning **Triin Koch**, **Heli Jürgenson** ja **Elmo Tiisvald** Eestist.

Eesti Kooriühingu esimehe **Aarne Saluveeri** sõnul on juba kaheksandat korda toimuv koolisegakooride konkursid "ehe näide kodanikuühiskonna algatusest, mis koondab Eesti parimaid koolikoore, lauljaid ja dirigente, andes võimaluse laulda, kuulda, võrrelda ja õppida tundma ennast ja teisi – ja selle kaudu maad, mis meile kodus".

A-kategooria

Kulddiplomi kategooria: I preemia – **Tallinna Reaalkooli segakoor** (dirigent Eve Karp), II preemia – **Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasiumi noortekoor** (Aire Luhaoja), III preemia – **Miina Härma Gümnaasiumi segakoor** (Kardi Leppoja).

B-kategooria

Kulddiplomi kategooria: I preemia – **Saaremaa Ühisgümnaasiumi noortekoor Kredo** (Mari Ausmees), II preemia – **Saue Gümnaasiumi noortekoor** (Grete Pöldma), III preemia – **Paide Gümnaasiumi segakoor** (Anne Toomistu).

Ülejäänud koorid jagati žürii otsuse kohaselt hõbe- ja pronksdiplomi kategooriatesse. Rohkelt anti välja ka eriauhindu. Lisainfo Kooriühingu kodulehel: www.kooriyhing.ee

Varasemalt on konkursid toimunud kolmel korral Kuressaares, kaks korda Tartus ning korra Kuusalus. Aastal 2013 kogunetakse taas Saaremaal.

Eesti noorteorkestrite konkurss

Eesti puhkpilliorkestrite konkurss korraldab **Eesti Puhkpillimuusika Ühingu** igal aastal. Tänavune **noortekonkurss** jagati kahte ossa: 11. veebruaril võistlesid Tartus Haridusministeeriumi saalis kuni 13-aastastest mängijatest koosnevad puhkpilliorkestrid (D-grupp, 5 orkestrit) ning 17. märtsil Tallinnas Estonia kontserdisaalis kõik ülejäänud – algastme muusikakoolide ja üldhariduskoolide puhkpilliorkestrid (C-grupp) ning kesk- ja kõrgema taseme muusikakoolide puhkpilliorkestrid (A-grupp). Piirkondlikke ja maakondlikke orkestreid (B-grupp) seekord ei osalenud ning kokku võistles Estonias seitse puhkpilliorkestrit. Võistlejaid hindas rahvusvaheline žürii koosseisus **Jukka Viitasari** (Soome), **Rolandas Lukošius** (Leedu) ja **Raitis Ašmanis** (Läti).

Osalejate tase oli kõrge, enamik orkestreid said I ja II kategooria ning sellest ilma ei jäänud ükski kollektiiv. Tunnustati **Tabasalu Muusikakooli** orkestri musikaalset esitust – see orkester on läbi mitme konkursi oma tulemusi järjest parandanud ning sai nüüd esmakordselt I kategooria.

Rõõmu tegi C-grupi suurima orkestri, **Salme Kultuurikeskuse** puhkpilliorkestri kõrgel tasemel esinemine – ka see orkester sai esmakordselt I kategooria. Teistest osalejatest estraadiliku kavana paistsid silma **Põlva Ühisgümnaasiumi** orkester ja **Eesti Noorte Puhkpilliorkestri** (ENPO) vaskpillimängijatest moodustatud kaheksaliikmeline ansambel **Brassical**. Seesama Brassical põhjustas ka veidi vaidlusi, kuna üsna raske on ühes kategoorias hinnata puhkpilliorkestrit ning oma esinemist elava lava-*show*'ga ilmestavat ansamblit. Tuntud headuses mängis A-grupis esikoha saanud **Otsa kooli** puhkpilliorkester, kes osales konkursil juba neljandat korda ning on alati tulnud auhinnalisele kohale, esikoht saadi teist korda järjest.

Kaie Tanner

“EST-NOK 2012” TULEMUSED

C-grupp (algastme muusikakoolide ja üldhariduskoolide puhkpilliorkestrid)

I koht ja kulddiplom – **Tabasalu Muusikakooli puhkpilliorkester** (Valdo Rüütelmaa)

II koht ja kulddiplom – **Tallinna Salme Kultuurikeskuse puhkpilliorkester** (Vello Loogna, Kalev Kütaru, Olev Roosa)

III koht ja hõbediplom – **Lasnamäe Muusikakooli puhkpilliorkester** (Jüri Schleifman)

IV koht ja hõbediplom – **Põlva Ühisgümnaasiumi puhkpilliorkester** (Peeter Änilane)

V koht ja pronksdiplom – **Gustav Adolfi Gümnaasiumi puhkpilliorkester** (Riho Sild)

A-grupp (kesk- ja kõrgema taseme muusikakoolide puhkpilliorkestrid)

I koht ja kulddiplom – **Otsa kooli puhkpilliorkester** (Sirly Illak)

II koht ja kulddiplom – **Brassical**

Noored tšellistid esindasid Eestit Austrias

1.–7. aprillini toimus Liezenis XI rahvusvaheline tšellokonkurss. Iga kahe aasta tagant toimuv võistlus on alati suure osalejate arvuga, nii ka seekord – üle saja võistleja 24-st riigist.

Seitsmes vanuserühmas võistelnud noori hindas žürii, kuhu kuulusid mitmed tšelloprofessorid ja õpetajad. Eestlastel läks tänavu erakordselt hästi – kaks **Tallinna Muusikakeskkooli** õpilast jõudsid esikolmikusse.

Kuni 18-aastaste vanuserühmas oli osalejaid 19 ja võistlus toimus kahes voorus. Teise vooru pääses kuus mängijat, teiste seas **Johannes Välja** (TMKK, õp Mart Laas), kes võitiski kokkuvõttes **I koha**, jagades seda tšehhi neiuga **Kristina Vocetkova**ga.

Eestlastest tegi väga eduka etteaste ka **Aleksander Sebastian Lattikas** (TMKK, õp Mart Laas), kes saavutas kõige nooremas vanuserühmas (kuni 10-aastased) **III koha**, võisteldes 15 tšellistiga seitsmest eri riigist. Konkursil osales ka kaks tšellisti H. Elleri nim Tartu Muusikakoolist: **Maria Mutso** ning **Rasmus Perend** (õp Reet Mets). **Rasmus Perend** sai **IV koha**. Kõiki Eesti tšelliste saatis klaveril **Signe Hiis** (TMKK).

Eestlased on Liezeni konkursil osalenud ka varasematel aastatel ning pärvinud ka auhinnalisi kohti, kuid mitte vanemates vanuserühmades. Esikoht tuli Eestisse esmakordselt.

TMKK õpilased kammeransamblite konkursil Leedus

23.–25. märtsini toimus Vilniuse Čiurlionise-nimelises Kunstide koolis rahvusvaheline noorte muusikute kammeransamblite konkurss “Pavasario sonata”. Žürii koosseisus olid professorid Leedu Muusika- ja Teatriakadeemiast (sh žürii esimees **Dalia Balsyte**), kaks pianisti Vilniuse Čiurlionise-nimelisest Kunstide Koolist ning **Natalia Sakkos** Eesti Muusika- ja Teatriakadeemiast ja Tallinna Muusikakeskkoolist.

Võistlevaid ansambleid oli 18, kõik Eestist ja Leedust. Kõik nimetatud preemiad läksid jagamisele Leedu õpilastega. **I preemia:** trio koosseisus **Robert Traksmann, Marcel Johannes Kits, Rasmus Andreas Raide** (õp Marrit Gerretz-Traksmann); **II preemia:** trio koosseisus **Anete Ainsaar, Mart Kuusma, Julius Maaten** (õp Natalia Sakkos) ning **III preemia:** trio koosseisus **Kaia Voitka, Johannes Välja, Karl Peterson** (õp Reet Ruubel).

Võistlesid keskastme muusikakoolide puhk- ja löökpillimängijad

10.–11. märtsini toimus Tallinna Muusika-keskkoolis järjekordne keskastme muusikakoolide (TMKK, Otsa kool, Elleri kool) konkurss puhk- ja löökpillimängijatele. (Seni pole vist keegi suutnud tuvastada, millal toimus kolme kooli konkurss esimest korda. Vilistlased, endised õpilased, õpetajad ütlevad vaid: “Konkurss on olnud kogu aeg, niipalju kui mina mäletan.”)

Seekordsel võistlusel osales 59 mängijat. Žüriis olid hindajateks Neeme Punder, Ivo Lille, Andres Kontus ja Margus Vahe-mets.

Konkursil hakkas eriti silma rohkem-võluliselt kõrgetasemelisi flöödimängijaid. Selles mõttes pakuvad nad konkurentsi va-rasemalt arvukale klarinete kategooriale. Kahjuks ei ole kõigis pillirühmades sama palju õppijaid – konkursil osales vaid üks oboe ning ka vaskpillimängijaid on vähe. Vaskpillides on mõned säravad anded, kuid väike konkurents ei vii edasi. Piisavalt palju on löökpillide õppijaid.

Esikohad jagunesid järgmiselt:

NOOREM VANUSEASTE (IX–X klass ja I–II kursus)

Vaskpillid: trompetist Märt Metsla (TMKK, õp Aavo Ots)

Löökpillid: Karl-Johan Kullerkupp (Otsa kool, õp Rein Roos)

Puupillid: flötist Kristin Mürsepp (TMKK, õp Mihkel Peäske)

VANEM VANUSEASTE (XI–XII klass ja III–IV kursus)

Vaskpillid: esikoht jäi välja andma-ta, II koha vääriliseks tunnistati trompetist Raimond Vendla (Otsa kool, õp Taavi Kuntu)

Löökpillid: Brita Reinmann (Elleri kool, õp Raivo Rebane)

Puupillid: flötist Anni Ruugla (TMKK, õp Mihkel Peäske)

Meestelaulu-päevadel osaleb rekordarv mehi

Põhja- ja Baltimaade meestelaulupäevade raames moodustatakse 16. juunil Tähtvere lauluväljakul ühendkoor Rootsi, Soome, Norra, Eesti, Läti, Leedu ja Fääri saarte meeskooridest.

Esimest korda maailmas kõlab 3000 mehe esituses näiteks orjade koor Verdi ooperist “Nabucco” või Sibeliuse “Finlandia”.

Meestelaulupäevade eestvedaja **Arvi Karotam** on meeldivalt üllatunud, et ühislaulmisel osaleb rekordiline arv mehi. “Praeguseks on väliskoore registreerunud 55 ja lauljaid on ligi 2000. Neile lisanduvad meie oma meeskoorid üle 1000 mehega ja 1700 poistekoorige lauljat. Kokku peaks nädal enne jaanipäeva Tähtvere laululaval olema 4700 suurt ja väikest meest,” rääkis Karotam. (ERR)

Selgusid Viljandi pärimusmuusika festivali esinejad

Viljandi pärimusmuusika festival toimub tänavu 20. korda ja teemaks on seekord “Mehe laul”. Kuuleb nii jõulist ja bravuurset kui ka tundlikku meestelaulu ning üks eesmärke on inspireerida mehi rohkem oma häält kasutama.

“Peale mõne erandi on tänavused esinejad meessoost, mis aga ei tähenda, et kava oleks ühekülgne,” ütles programmi-pealik **Tarmo Noormaa**.

Tänavuste esinejate hulka kuuluvad meeslauljad Zimbabwest, Mongooliast, Soomest ja mujalt maailmast. Mustanahalistest koosnev **Black Umfolosi** koor laulab peamiselt bassiregistris ning muusikat iseloomustavad pehmed harmooniad ja häälte sulandumine. Nende laulmisstiil on alati seotud ka kindla koreograafiaga. Šamanistlikku joigu põimituna moodsate heliväljadega toob **Wimme** Soomest, keda Noormaa soovib tähele panna just

müstilise ja arhailise laulmisstiili tõttu. Tuleb ka siin alati hästi vastu võetud meeskoor **Tbilisi** Gruusiast, kelle muusika võib ühel hetkel olla õrn ja südamlilik ning järgmisel hetkel kõmada kui kõu.

Väljastpoolt Eestit on tulemas veel **Water Tower Bucket Boys** Ühendriikidest, **Brendan Begeley & Sons** Iiri-maalt, **Kazatsii Krug** Venemaalt, **Toorama** Mordvast, **L'Alba** Korsikalt jpt.

Eesti esinejatest juhtis Noormaa tähelepanu **Tuulelöötsutajate** ja **Inseneride Meeskoori** koostööprojektile, kus “löötsutajate” tavapärasele energilisele tantsumuusikale lisanduvad meeshääled. Kindlasti pakub publikule huvi näppepillikvarteti **Gjangsta** ja **Ott Leplandi** ühisesinemine. Folgipublikut rõõmustavad ka **Zetod**, **Paabel**, **Svjata Vatra**, **Liinatsuraq** ja paljud teised. Rohkem infot www.folk.ee/festival (ERR)

Koolidevaheline koorijuhtide konkurss

17. märtsil toimus Tartus kolme kooli vaheline noorte kooridirigentide konkurss. Osa võtsid G. Otsa nim Tallinna Muusikakooli, Tallinna Muusikakesk-kooli ja H. Elleri nim Tartu Muusika-kooli noored dirigendid.

Igast koolist osales kolm õpilast, neid hindas žürii koosseisus: **Tõnu Kaljuste** (žürii esimees), **Toomas Kaptan**, **Veronika Portsmuth**, **Elo Üleoja** ja **Undel Kokk**.

I koha pälvis **Ingrit Malleus** (TMKK, õp Ingrid Kõrvits), II koha **Merilin Käst** (Elleri kool, õp Karin Herne) ning III koha sai **Mariell Aren** (TMKK, õp Evi Eespere).

Molto energico eripreemia pälvis **Johanna Murakas** Elleri koolis (õp Lauri Breede).

Modus novus. Quartet for the End of Time.

Unsung Records

Visionäärist helilooja Olivier Messiaeni helitööst nime laenanud Quartet for the End of Time ühendab Weekend Guitar Trio kitarrist Markus Reuteriga. Albumile laotatud helimaastikul pole aga ilmakuulsa prantslasega palju ühist. Vähe pistmist on ka näiteks Robert Frippi akustiliste projektide või tänaste avangardkitarristide vaimse isa Fred Frithi legendaarse kitarrikvartetiga. Tigusammul kulgev muusika on ülimalt minimalistlik ja mitte just avara kõlaga. Nende jaoks, kes on näinud ungari lavastaja Bela Tarri viimast meistriteost “Torino hobune”, peaks võrdlus sealse filmikeelega kohane olema. Kui aga Tarri linatões oli algusest peale selge, kuhu liigutakse ja jõuda tahetakse, ning seda kinnitab ka üliaeglaselt areneva tegevustiku iga harva lisanduv uus detail, siis QET puhul ei ole asi kaugegtki nii lihtne. Ausalt öeldes jääb selgusetuks, kas mingi liikumine toimubki. Improvisatsioonis perioodiliselt korduvad muutused paistavad peegeldavat pigem paigapealsust, tervikpilti mitte avardumist ega arenemist, vaid koomaletõmbumist ja kahanemist kuni suletuseni välja.

Nii meenutab kuuosalise tervikpala kulg pigem jääpurikate ükskõikset tilkumist igaval kevadpäeval silmapaistmatus tagahoovis. Läbi udu kostab aknaruutude helinat ja õhuvirvendusi ning isegi kevadvihma põgusat rabinat plekk-katusel. Korra tekib petlik tunne, nagu oleksid purikad viimaks lõplikult sulanud. Peaaegu kohe aga tilkumine jätkub ning jõuab kulmineerudes tagasi alguse rutiini. Siiski aimub, et monotoonsetl pudenevad piisad

langevad juba kõrgemalt ega maandu enam külmunud maapinnale, vaid seisvasse vette.

Ekki päris kevad muusikas käte ei jõuagi, oleks oodanud, et kogu pudeneva ja rabiseva, tilku ja laike tekitava helisaju toimel algab viimaks ka mingi voolamine. Seda aga loomulikult juhtuda ei saa, kuna plaadiümbrisel toodud manifest peab mõttetuks anda kuulajatele seda, mida oodatakse. Kirjutisest leiab kuhjaga muudki helitekitamise “uut meetodit” põhjendavat filosoofiat. Eesrindlike mõtete põhjal kokku pandud helitöö paistab aga avatakidest lõpunootideeni olevat üksainus üleminekuperiood ega anagi selget märki – kust, kuhu ja milleks. Muusika meenutab kobavat ja küünitavat kätt, mis ikkav millestki seletamatust kinni haarata, midagi arusaamatut tabada. Paraku jääb käepigistus ära. Kontakti ei teki, jääb vaid tühjuses rippumise kerge ängistus.

Elavas esituses mõjub selline mediteerimine kindlasti tõhusamalt kui kokkupakitud helikonservis. Ühisimprovisatsioonina sündiva muusika ilmaletuleku hetkel suudab tõeline, loomele pühendunud muusikute särisev sünergia esile manada erilist õhustikku loovaid vaime, kes muutuvad tundetus viisiketta maailmas pelgalt surnud hingedeks. Kardetavasti on nõnda juhtunud ka käesoleva materjaliga.

URMO KOHV
muusikasõber

Baltic Portraits. Cincinnati Symphony Orchestra, Paavo Järvi. CSOM

Aastal 2011. ilmus Cincinnatis teine album sarjast “Balti portreed”, millel Paavo Järvi esitab koos Cincinnati sümfooniaorkestriga eesti ja soome heliloojate loomingut.

Plaat on omamoodi kokkuvõtte heliloojatest, kelle loomingule Järvi on läbi aastate tähelepanu pööranud. Eesti publikul on albumit kuulates võimalus saada osa kümne aasta jooksul Cincinnati kontserdisaalis toimunud sündmustest. Salvastuste järgi otsustades oli et-

tekannetes energiat ning orkester suutis dirigendi mõtetest innustunult tunnetada esmapilgul kaugete maade kultuuri- ja ajalookontekstis sündinud muusikat. Kuulates tuleb esile teoste partituuri selge interpretatsioon, orkestrijoonistuvad elegantselt välja erinevad kihid, ettekanded on emotsionaalsed ja vajadusel mõtlemapanevad, repertuaar samas vaheldusrikas ja nüüdisaegse muusika kohta isegi üllatavalt kergesti haaratav. Albumi avaloona kõlab 2011. aasta 13. mail Cincinnatis esiettekandele tulnud Erkki-Sven Tüüri kompaktnete orkestriteos “Fireflower”. Tüür kirjutas teose tähistamaks Järvi ja orkestri koostöö kümnendat ning kohaliku klassikalise muusika kanali viiekümnendat aastapäeva. Tüür andis üle rõõmsavärvilise muusikalise lillesülemi, tõenäoliselt saab seda teost ka avamänguna või lisaloona esitada. Plaadimaterjali jäädvustamine sai alguse juba 2002. aastal, mil salvestati Sumera 6. sümfoonia. Väga huvitavalt kõlab Esa-Pekka Saloneni “Gambit”, mille helilooja kirjutas Magnus Lindbergi 40. sünnipäeva puhul. Paavo Järvi ja Cincinnati sümfooniaorkestri salvetus on 2005. aastast. Salonen on tunnistanud, et teda häirib pulsitunnetuse puudumine kaasaegses muusikas; ta ise on innustust saanud suurtelt meistritelt nagu Beethoven ja Stravinski. Lisaks on ta teosesse kirjutanud Lindbergile omaseid aeglaselt progresseeruvaid harmooniaid. Albumil kõlavad ka Arvo Pärdi “Cantus” ning Aulis Sallineni sümfoonia nr 8.

MIRJE MÄNDLA
Klassikaraadio toimetaja

Üle järve. Paabel.

Paabel

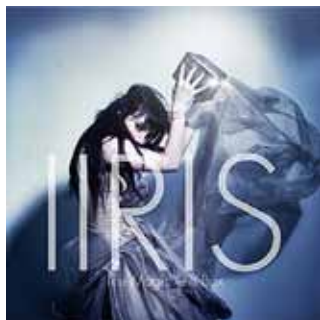
Paabeli puhul on kindel see, et miski pole kindel, ja nõnda polegi midagi imestada, kui viiendaks sünnipäevaks välja antud album on õigupoolest alles esimene stuudios tehtud. Kõik eelnevad on ühel või teisel kujul live-albumid. “Üle järve” lood on siiski samuti läbinud testiperioodi ning seal leiduvaid laule on bänd varem publiku peal korduvalt katsetanud. Üheksa plaadi neljateistkümnest loost pärinevad eesti pärimusvaramust ja koguni viis on omaloomingulised. Arno Tamme, Erko Niidu ja Sandra Sillamaa lugude kõrval saab kuulda helilooja Tauno Aintsi ning kunstnik Koit Nerva muusikat. Kuigi rutiinivaba Paabel on oma kohati isegi progevoõtmesse keeratud pärimuslugude jazzversioonide eest siin-seal nahutada saanud, tuleb ometi tunnistada truudust meloodia algupärasele voolusängile. Viis aastat on bändi endagi jaoks linnutiivul mööda saanud, kuid arengus pole toppama jäädud. Vabaimprovisatsiooni asemel on salamisi astunud konkreet-sus, selgus ja täpsus. See aga ei välista õnneks nooruslikku avastamisrõõmu ja energiat.

Kõik viis bändi liiget on võrdlemisi erineva muusikalise taustaga ning tegevad õige mitmel rindel. Kui kaks kokka võivad supi ära rikkuda, siis viie isepäise ning aktiivse muusiku kollaaž on piisavalt terviklik ning nüansirikas. Muusikud usuvad oma muusikasse ning suudavad seda ka üsna veenvalt edasi anda. Traditsioonitundlik “Üle järve” on küllalt eklektiline, ootamatute käikude ning huvitavate arranžeerin-gutega album, mis ei muutu igavaks ega tüütuks. Nii nagu albumil seguneb omalooming rahvapärimeuse

plaat

varasalvega, on ka rahvamuusika kenasti põimunud bändi akadeemilise ning professionaalse taustaga. Intellektuaalne pärimusmuusika on terminina muidugi absurdse võitu, kuid Paabelile see määratlus sobib.

MARGUS HAAV
kultuuriajakirjanik

The Magic Gift Box. Iiris.

EMI

Iiris Vesiku esilekerkimist ja juba alanud tähelepanu on sageli serveeritud ühe Tallinn Music Weeki edu loona. Meie popmuusika on kahtlemata paigalt liikunud ning Kerli ja Ewertit kõrval on ka Iiris Eestist kaugelema tähelepanu äratanud.

Suurest rahvusvahelisest läbilöögist on mõistagi vara rääkida, kuid värv maailma on valla löödud ja sellest on sisse astunud.

EMI Soome filiaali välja antud "The Magic Gift Box" üllatab eriti positiivselt produktsiooni ja kõlaku-jundusega. Sound'id on tõepoolest esmaklassilised; ehkki valdavalt elektroonilised, on neis värve, elu, hingamist ja dimensioone. Kõige selle taga on halli kardinalina Ago Teppand ehk Sethh, kes on albumi produtsent, enamiku lugude kaasautor ja mängib plaadil ka mitut pilli. Maitseained, garneering ja presentatsioon (kui kasutada kulinaarseid termineid) on eeskujulikud, kuid kuidas on lood toorainetega ehk muusika ja tekstiga? Meeldejäävaid meloodiaid ja hitipotentsiaali on, igati kooskõlas sünteetilise popi kaanonitega. Kuid laulusõnad on minu jaoks hämar tsoon, kuhu tungida ja kus orienteeruda on veidi keeruline. Võib-olla ongi see kavatsuslik, sest Iirise tekstide väljamõeldud tegelased (üks sarved, koletised, nahkhiired jne) ringlevad unenäolises, fantastilises maailmas, mille muudavad veelgi tabamatumaks kokkukujutatud tekstikujundid, millest lõpuks mingit selget sisu ega sõnumit ei moodustu. See on väike tüdruk muinasjutumaailma, mida

vormivad artisti ja plaadikujunduse imagoloogia ja loomulikult ka Iirise hääli, kus on värve nii Kate Bushi kui ka (eriti Sugarcubesi aegse) Björki paletist.

JOOSEP SANG

Celebration. Indrek Patte.

Strangiato

Indrek Patte nimi ei vaja ilmselt tutvustamist. Proov 583, Linnu Tee, Ruja ja Led R – need on mõningad kollektiivid, kus mees on toimetanud. Hinnatud helirežissöörina on ta Linnahalli keldrisügavustes vormistanud ka paljude muusikuhakataste ja professionaalide loomingulisi ideid, olgu need siis millised ta

hes, kuid hoides end pidevalt kursis oma lemmikmuusika, progressiivse rockiga. Ja nagu igale asjale on määratud aeg, nii jõudis viimaks kätte aeg ka Indrek Patte esimese sooloalbumi ilmumiseks. Jah, eesti progerocki maastikule on kerkinud tähelepanuväärne valge katedraal. Tegemist on kristlikku sõnumit ja maailmavaadet kandva albumiga, mis miksitud ja masterdatud säälsamas Linnahalli keldris. Nii et plaadile oleks vabalt võinud panna nimeks ka "De profundis"...

Valge progerokkar on ise öelnud: "See tuli Jumalast, tegelikult tuleks selle plaadi kohta temalt küsida." Albumi ümbrisele on muusika ja sõnade autoriks ning arranžeerijaks märgitud siiski multitalent Indrek Patte nimi, samuti osales salvestusel märkimisväärne hulk häid muusikuid, kelle abiga jumalik sõnum nüüd kuulajani jõuab. Plaadil kõlav muusika peaks olema mokka- ja kõrvamööda kõigile vana kooli progerocki austajatele, sest – mis on olnud, see saab olema, ja mis on tehtud, seda tehakse veel. Ei ole midagi uut siin päikese all ja nii edasi...

MEELIS HAINSOO
muusik

KUULA KA NEID

Siirius. Traffic.

Star Management

Laulja Silver Laas, kitarrist-laululooja Stig Rästa, kitarrist Robert Vaigla, bassist Tõnis Kivisild ja trummar Ivo Priilinn esitavad oma vastsel albumil hoogsat, vaheldusrikka produtseeringuga raadiopoppi. Kümne laulu seas on hitid "Elekter", "Õõsel" ja "Eesti laulu" konkursil esitatud "NASA", samuti koos Toomas Kõrvitsa ja Toomas Lungega salvestatud "Tulgu tuuled".

Suu laulab, süda läigib. Singer Vinger.

Hitivabrik

Märtsis esitletud CD katkestas Singer Vingeri üheksa aastat kestnud plaadivaikuse ja tõi kuulajate ette uue, kümne lauluga albumi, mis sisaldab ka juba tuttavaks saanud laule "Noored on hukas" ja "Turistina sündinud". Seegi pole kõik – eesti "neurorocki" veteranansambli albumiga on kaasas ka boonusplaat "Onu Volli etnosõõrik". Singer Vingeri kitarrist Roald Jürlau on öelnud, et käesolev plaat võib jääda ansambli viimaseks.

VABANDUS

Ajakirja Muusika aprillinumbri eesti muusikauudistes on kahetsusväärne viga. Gustav Adolfi Gümnaasiumis ei toimunud 10. märtsil mitte üleriigiline kvartetide, vaid kvintettide konkurs.

Toimetus vabandab.

Bansuri

KRISTA CITRA JOONAS
muusik

Mida suudab üks lihtne bambusest toru, seitse auku sees? Just selline on aga ilmselt üks maailma vanemaid ja oma ehituselt lihtsamaid puhkpille – bambusflööti ehk bansuri.

Üks eesti tüdruk ja india flööti

See oli aastal 1999, kui ma, tol ajal veel tubli Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia saksofonitüdeng, kuulsin esimest korda *bansuri*’t. Oli festival “Orient” Tallinnas, mille raames toimusid kontserdid Estonia kontserdisaalis. Mind viis sinna kuuldus, et tuleb keegi maailmakuulus suurmeister Pandit Hariprasada Chaurasia Indiast ja mängib kolmetunnise soolo, ilma pausita! Mängib India klassikalist muusikat, mis on peamiselt improviseeritud!? See kõik äratas vastupandamatut uudishimu ja on siiani üks mu võimsamaid muusikaelamusi. Need kolm tundi möödusid nagu üks silmapilk ja hetkega olin ma armunud selle flöödi kummalisse igavikulisse kõlasse. Üks hindust sõber, kes tol ajal Eestis restorani pidas, tõi mulle oma järjekordselt koduskäigult kaasa kaks *bansuri*’t, ühe suurema ja teise väiksema. Need olid küll sellised odavad suveniir-pillid, mida võib Indias tänavaturgudelt hõlpsasti osta, kuid siiski said neist mulle saksofoni kõrvale justkui salaarmukesed, puhusin neid oma rõõmuks mitu aastat.

Kui mõni aasta hiljem mu tee kummalisel kombel taas selle suurmeistriga ristus ja ma tunnistasin talle, et olen alati unistanud temalt õppida, vastas ta vaid, et olen alati unistanud sind õpetada, nii et tule. Nii olingi peatselt Indias, Mumbais, tema kodukoolis *gurukuli*’s, kus ta juhendab oma õpilasi traditsioonilises õpipoisistiilis – *guru-shisya* traditsioonis. Sellest on nüüd juba kaheksa aastat ja ikka käin igal aastal

Mumbais tema juures õppimas ja harjutamas. Sest mis on selle hind, kui üks meister pühendab oma teadmised ja aja sinu õpetamisele, palumata selle eest mingit tasu? Ei vähemat ega rohkemat kui enda täielik pühendumine ja püüd saada vääriliseks õpilaseks. See on teekond terveks eluks, võib-olla kauemakski.

Bambusest pilliks

Mis kummaline pill see siis on? Nimi *bansuri* tuleb sanskriti keelest ja on kombinatsioon kahest sõnast: *bans* ehk bambus ja

sur ehk noot või heli. Niisiis tähendab see nimi lihtsamas tõlkes bambuse heli. Bambus on looduslik lüüline toru, mille läbimõõt võib varieeruda rookõrrest jalaääre jämeduseni. Flööti löigataksegi parajast jätkust, mis jääb kahe kasvulüli vahele. Pilli pikkus võib olla umbes 24–115 cm ja sellest sõltub konkreetse pilli hääli: lühemad pillid kõlavad kõrgemalt, pikemad ja jämedamad madalamalt. India klassikalisel muusikal kasutatakse enamasti umbes 75 cm pikkust E-häälestusega *bansuri*’t.

Selleks et bambustoru võiks saada pill-

Maailmas on vaid mõned meistrid, kes tõesti oskavad seda pilli teha nii, et see ka täpselt hääles on. Oskus, mida antakse edasi põlvest põlve kui perekonna salavarandust.

liks, läheb kõigepealt mitu aastat tema kivistamiseks ja laagerdamiseks. Odavad suveniirpillid ongi enamasti tehtud kuumuses kiiresti kuivatatud bambusest ja isegi kui esmapilgul on kõla väga ilus, kipub pill kergeti lõhki minema. On ju bambus väga poorne materjal ja niiskuse imendudes paisub. Väga suur vahe on ka erinevatel bambuseliikidel, mida kasutatakse; praeguseks on see kõige sobivam liik, mida leidub ainult Indias, peamiselt Assamis ja Keralas, väljasuremise ohus.

Kui tarvilik bambus on käes ja pikkus parajaks lõigatud, suletakse üks ots kas kor-

giga või jäetakse alles bambuse naturaalne lüli. Flööti põletatakse augud: üks huulikuks ja kuus (vahel ka seitse) sõrmedele ning otsad seotakse niidiga tugevasti kinni, et kaitsta pilli õhuniiskuse muutumisest tuleneva liigse paisumise eest. Esmapilgul imelihtne, kuid keeruliseks teeb selle pilli ehitamise asjaolu, et iga bambusetoru on ju erinev, erineva paksuse, loodusliku kõveruse ja koonilisusega ning aukude tegemiseks on vaid üks võimalus. See teeb iga üksiku *bansuri* kõla ainulaadseks. Maailmas on vaid mõned meistrid, kes tõesti oskavad seda pilli teha nii, et see ka täpselt hääles on.

Oskus, mida antakse edasi põlvest põlve kui perekonna salavarandust.

Ajalooliselt ei olegi teada, millal see pill kasutusele tuli. Niikaua kui mäletatakse, on ta alati olemas olnud. Mulle meeldib väga *bansuri* saamise legend (üks paljudest), kuis keegi mees jalutanud bambusesalus ja tema kõrvu kostnud imelisim muusika, mida eales kuulnud. Nimelt olid termiidid bambusesse augud uuristanud ja kui tuul läbi salu puhus, tekkis looduslik sümfoonia, mis kõlanud ebamaiselt. Seal tulnudki mehel idee hakata ise sel moel bambusesse puhuma.

Huvitav on asjaolu, et läbi aastatuhandete ei ole *bansuri* konstruktsioonis toimunud mingit erilist "arengut". Nagu ei olekski midagi ei juurde panna ega ära võtta. Teda on teadaolevalt enamasti kasutatud rahvamuusikas, raagade mängimisel on ta üsna hiline liitaja. India klassikaline muusika ei ole pillipõhine, vaid aastatuhandete vanune raagade süsteem, mida lauldakse ja mängitakse kõikidel pillidel, mis seda võimaldavad.

Laulab ainult meistri käes

Mida suudab siis üks lihtne auguline bambusetoru? Tõesti kehtib ütlemine, et mida lihtsam on pill, seda meisterlikum peab olema selle mängija. *Bansuri* ulatus on vastavalt mängija meisterlikkusele kaks ja pool kuni kolm oktavit ja sellel imelisel torul ei eristata mitte 12, vaid 64 nooti oktavits. See saavutatakse aukude osaval katmisel sõrmedega kas täielikult või poole ja veerandi kaupa. Raagad on väga veerandtooni-tundlikud ja monoodilisele muusikale omaselt ülirikkalikud oma ornametidelt. Samuti saab sellel pillil imelise voolavusega liuelda erinevate nootide vahel, mis nii omamees hommikumaaade muusikale, kuid mida ükski õhtumaade pill eriti ei võimalda.

Elav legend Hariprasad Chaurasia ei väsi kordamast: "Kuna seda pilli häälestada ei saa, tuleb häälestada iseennast!" Ja veel: "Teate, miks see on parim pill maailmas? See on ju ainus pill, mida isegi jumal võttis mängida!" (Pidades silmas Krishnat.)

"Kuna seda pilli häälestada ei saa, tuleb häälestada iseennast!"

Krista Citra Joonas oma õpetaja Hariprasad Chaurasiaga kontserdil. Pune, India 2011. FOTOD ERAKOGUST

10.06.2012

kell 15

Estonia kontserdisaal

KONTSERT-AKTUS

LXVI LENNU

Esinevad:
Otsa kooli lõpetajad
Otsa kooli big band - dirigent Siim Aimla
Eesti Muusikaõpetajate Sümfooniaorkester - dirigent Lilyan Kaiv

Piletid 3€ / 5€ - Piletimaailmast / Piletilevist / Eesti Kontserdi kassadest

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kontserdid mais

2. mai kell 19.00

EMTA orelisaal
IMPROVISATSIOONITUDENGITE KONTSERT

5. mai kell 15.00

Tallinna Linnamuuseum
Kontserdisari "EMTA trubaduudid
Linnamuuseumis"
Dots **HEIKI MÄTLIKU** kitarreri ala
üliõpilased

10. mai kell 19.00

EMTA kammersaal
KÜLALISKONTSERT
HARALD OBERLEICHNER (zither, Austria)
KRISTI MÜHLING (kannel)

11. mai kell 18.00

EMTA kammersaal
Prof **OLAVI KASEMAA** saksofoniklass
Klaveril **Ralf Taal, Kaisa Laasik**

12. mai kell 18.00

EMTA kammersaal
KAMMERMUUSIKA KONTSERT
Albert Zorrilla Agut, Jose Ferrer (viul), **Mairit Mitt**
(vioola), **Johannes Sarapuu** (tšello), **Maila Laidna**
(klaver)

12. mai kell 15.00

Tallinna Linnamuuseum
Kontserdisari "EMTA trubaduudid
Linnamuuseumis"
Dots **IMBI TARUMI** klavessiini eriala
üliõpilased

16. mai kell 18.00

EMTA kammersaal
LEMBIT ORGSE klaveriklass

17. mai kell 18.00

Kadrõru loss
DOKTORIKONTSER
REET SUKK (barokkflööti)
Kaastegevad: **Alise Juška** (barokkviul, Läti),
Taavi-Mats Utt (oboe da caccia), **Egmont**
Välja (barokktšello), **Reinut Tepp** (klavessiin)

19. mai kell 14.00

EMTA orelisaal
Prof **ANDRES UIBO** oreliklass

19. mai kell 15.00

Tallinna Linnamuuseum
Kontserdisari "EMTA trubaduudid
Linnamuuseumis"
Dots **HEIKI MÄTLIKU** kitarreri ala
üliõpilased

26. mai kell 15.00

Tallinna Linnamuuseum
Kontserdisari "EMTA trubaduudid Linnamuuseumis"
TIINA VÄLJA ja **SIRJE MÕTTUSE** akordioni eriala
üliõpilased

